

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

новембар 2023 / број 83

11/2023

Србија - Влагифор, водопад Гостиле

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

 ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VII, број 83,

НОВЕМБАР 2023.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
 мр Жељко Албанезе;
 Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија;
 др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;
 дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
 COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
 011/2836-820, 2836-821, 2836-822
 или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

„Марице, Маруле”, дозива Милутин из дневне собе, „ево, почела седница Скупштине, сад чујем на *Дневнику*, таман да смандрљају ових шездесетак тачака дневног реда пре него што је распусте.”

Марица улази у собу, наочаре подигнуте као и увек у косу, а иза њих вири графитна оловка која придржава пар увојака да јој не иду у очи: „Богами, Милутине, ти озбиљно пратиш нашу законодавну власт, као да ти то треба у каналу да би заменио силне псовке које смислиш увек изнова када нешто не иде од руке или, што би ти рекао, када наиђеш на изазов.”

„Ма, немој одмах да ме боцкаш – и не дирај ми у канал, то је моја и говорница и катарза. Хтедох да ти кажем да од ових силних тачака дневног реда, само пар има за тебе – нешто ти мењају у електронском фактурисању, ситно у дохотку и доприносима. А што је најважније, не мењају у задњи час у децембру, па да не можемо ко људи ни славу да спремимо јер је фрка шта носи 1. јануар и хоћемо ли све добро разумети. Овако сад заврше посџ, а ми имамо мирну зиму”, завршава Милутин задовољан што је имао лепе вести за Марицу.

„Мирну зиму могу да имам само под земљом”, поче Марица да мрачи, на шта је Милутин прекину речима „пу, пу, глуво било” и прекрсти се.

Не обазирјући се, Марица је наставила: „Увек има неки подзаконски акт који баш у задњи час треба да се промени јер у старту није добро написан, па онда пробају да га оправе у безброј покушаја. А мени онда остаје да све те промене појасним и клијентима, уз неодговорена безбројна питања 'а што сад па то', као да ја могу да знам зашто неко узвишен и паметан из прве није пропис написао тако да може и у животу да се примени, а не само да лепо изгледа на папиру.”

„Теби, Марице, у ствари тај стрес крајем године фали јер си на њега навикла, па се бојиш како ћеш дане прегрмети ако овај пут изостане”, разочарано ће Милутин, „али ја имам сјајну идеју, Маре – ово је знак поред пута да зимус бадиш цигарете. Ако не буде измена прописа у задњи час, а ти онда апстинирај и буди живчана због тога. Здравље ћеш да сачуваш. Још ако буде блага зима, па ја узмогнем сваки дан у канал да завршим паметна посла, а и склоним се од ватре змајевске, не треба ми новогодишња жеља – мени су све већ испуњене.”

Вратила се Марица у канцеларију, затворила врата за собом и припалила цигарету. Има истине у томе што Милутин збори. Требало би да батали дуван, дах јој је краћи, а озбиљно већ и кашље. Али, шта да ради са фрижидером – двеста кила ће имати ако престане да пуши.

„Ма, ипак ће они да мењају неке правилнике до краја године, па ћу око тога да се забављам и нервирам, а цигаре ћу само да смањим. Прво морам да смршам, да направим простора за ново дебљање”, наставила је да налази изговоре.

„Добре навике не треба мењати”, написао ми је колега Светозар у посвети једне дивне књиге коју ми је наменио, а коју са радошћу читам. Хвала му што ме се сетио.

Вероватно несвесни тога, али навике су велики део нашег живота. Чине нам велико добро јер уз њих несвесно, скоро по аутоматизму, свакодневно можемо да напредујемо. Најбоље ефекте добијамо када у нечему истрајавамо и дугорочно се развијамо у том смеру, а тиме у ствари творимо добре навике. А лоше? Рекла бих да су оне нупроизвод добрих. По добрим навикама се разликујемо од других, а лоше су окови које вучемо за собом – отежавају нам ход и напредак, све док их не скинемо.

„Несрећа овога света је што је многа лакше одрећи се добрих навика него лоших” – Сомерсет Мом

Ваша Маријана

АКТУЕЛНА ТЕМА

Измене и допуне Закона о електронском фактурисању: примена од 1. јануара 2024. године и од пореских периода који почињу после 31. августа 2024. године..... 9

- 1 Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а – скраћен је рок за евидентирање..... 9
- 2 Електронско евидентирање претходног пореза..... 10
- 3 Остале измене и допуне..... 11
- 4 Додатне активности које следе након измена ЗЕФ-а 12

Усвојене су измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање 13

- 1 Повећање неопорезивог износа зараде 13
- 2 Продужава се пореско стимулисање за два модела новог запошљавања и у 2024. години 14
 - 2.1 Продужена је примена пореске олакшице на запошљавање нових лица из члана 21в Закона о порезу 14
 - 2.2 Продужена је примена пореске олакшице на запошљавање најмање два лица код одређених послодаваца из члана 21д Закона о порезу 14

Усвојене су измене и допуне Закона о здравственом осигурању 15

- 1 Изабрани лекар утврђује привремену спреченост за рад до 30 дана, а изузетно до 60 дана..... 15
- 2 Иновирана су права изабраног лекара када се (не)повезује боловање по истим или различитим основама..... 16
- 3 Републички завод за здравствено осигурање обрачунава накнаду зараде за боловање од 31. дана 16
- 4 Нове казнене одредбе у Закону 17

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводствено обухватање прихода које извођачи грађевинских радова остварују по основу уговора о изградњи 18

- 1 Признавање прихода у складу са МСФИ 15 18
 - 1.1 Корак 1: Идентификација уговора са купцем 19
 - 1.2 Корак 2: Идентификација обавеза извршења у уговору 19
 - 1.3 Корак 3: Одређивање цена трансакције..... 20
 - 1.4 Корак 4: Алокација цене трансакције на обавезе извршења 23
 - 1.5 Корак 5: Признавање прихода 25
 - 1.6 Модификација уговора 27
- 2 Признавање прихода у складу са МСФИ за МСП 29
- 3 Сумирање правила за признавање прихода и примери 30
 - 3.1 Књижење издатих привремених ситуација на крају године 33

3.2 Изградња објекта по принципу „кључ у руке“ за коју није предвиђено издавање ситуација	33
3.3 Примери	34
4 Резервисања за задржане кауције и депозите	40
5 Уговорне казне.....	41
Обвезници законске ревизије финансијских извештаја за 2023. годину	43
1 Велика и средња правна лица	44
2 Предузетници разврстани у средње или велико правно лице	45
3 Микро и мала правна лица и предузетници чији је укупан приход у 2022. години био већи од 4.400.000 евра	45
4 Матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје	46
5 Јавна предузећа.....	47
6 Јавна акционарска друштва.....	47
7 Правна лица која учествују у конкурсима за јавну набавку	48
Информација: Продужен је рок у ком је продаја на пијачним тезгама ослобођена евидентирања преко фискалног уређаја	50

ПОРЕЗИ

Разлика између издатака за рекламу и пропаганду и издатака за репрезентацију и пореско-рачуноводствени третман издатака за рекламу.....	51
1 Типични примери издатака за рекламу и пропаганду, односно репрезентацију	51
2 Општи акт обвезника којим се дефинишу врсте и нивои издатака за рекламу и пропаганду и репрезентацију.....	53
3 Услуге оглашавања	53
3.1 Време промета услуге оглашавања.....	54
3.2 Поступање примаоца услуге када услугу оглашавања пружа страном лице.....	55
4 Рекламни материјал и поклони мање вредности	58
4.1 Поклони мање вредности: расход рекламе и пропаганде или репрезентације.....	60
4.2 Утврђивање висине укупног промета и обрачун ПДВ-а на дати рекламни материјал и поклоне мање вредности	61
4.3 Извоз рекламног материјала	62
4.4 Исказивање података о датом и примљеном рекламном материјалу и другим поклонима мање вредности у образцу ПОПДВ и збирној евиденцији у СЕФ-у.....	63
4.5 Пример: Утврђивање укупног промета и обрачун ПДВ-а на рекламни материјал дат у вредности изнад 0,25% тог промета.....	63
4.6 По основу давања рекламног материјала и поклона мање вредности не постоји обавеза издавања електронске фактуре нити фискалног рачуна	64
5 Давање сопствених производа у склопу рекламних кампања.....	64

САДРЖАЈ

6 Наградне игре у роби и услугама.....	66
7 Давање поклона веће вредности као расход за рекламу и пропаганду.....	68
8 Давање пословних узорака.....	69
Издаци за репрезентацију.....	70
1 Рачуноводствено обухватање издатака за репрезентацију.....	71
2 Издаци за репрезентацију из угла примене Закона о ПДВ-у.....	71
2.1 Давање поклона веће вредности као расход за репрезентацију.....	73
2.2 Давање поклона запосленима.....	74
3 Обавеза фискализације промета без накнаде у сврхе репрезентације.....	74
4 Признавање издатака за репрезентацију у пореском билансу.....	76
5 Издаци за репрезентацију као предмет опорезивања порезом на доходак грађана.....	76
Издаци за услуге исхране и смештаја (угоститељске услуге) радно ангажованих лица и пословних партнера.....	78
1 Издаци за храну и пиће поводом пословних ручкова и прослава.....	78
2 Издаци за исхрану, смештај и котизацију учесника конференције/семинара и других догађаја.....	81
3 Издаци за храну и пиће које обвезник послужује корисницима својих услуга.....	83
4 Издаци за исхрану и смештај које обвезник обезбеђује извршиоцима послова – физичким лицима или предузетницима.....	85
4.1 Право на одбитак претходног пореза по основу набавке угоститељских услуга.....	85
4.2 Издаци за храну и пиће предузетника којег је, као добављача услуге, ангажовао наручилац посла, из угла пореза на добит и пореза на приходе од самосталне делатности.....	86
4.3 Издаци за храну и пиће физичких лица ангажованих по уговору од стране наручиоца услуге, из угла пореза на добит и пореза на доходак грађана.....	88
5 Издаци за исхрану и смештај упућених запосленика пословног партнера.....	89
Одређивање места промета услуга које се односе на културне, уметничке, спортске, научне, образовне, забавне или сличне догађаје.....	92
1 Услуге које се односе на присуствовање културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима (сајмови, изложбе и др.), укључујући и помоћне услуге у вези са присуствовањем тим догађајима.....	92
1.1 Услуге обуке.....	93
2 Услуге организације културних, уметничких, спортских, научних, образовних, забавних или сличних догађаја.....	94
2.1 Услуга организације догађаја пружена пореском обвезнику.....	94
2.2 Услуга организације догађаја пружена лицу које није порески обвезник.....	95
3 Остале услуге у вези са догађајима.....	97
3.1 Изнајмљивање простора за организацију догађаја.....	97
3.2 Закуп штанда на сајму.....	97
3.3 Посредовање у продаји улазница / наплати котизације.....	97

3.4 Маркетиншке услуге	99
Пољопривредници и ПДВ надокнада	100
1 Лица која се сматрају пољопривредницима у смислу Закона о ПДВ-у, а имају право на ПДВ надокнаду по основу продаје пољопривредних и шумских производа и пружања пољопривредних услуга	100
1.1 Физичка лица која обављају пољопривредну делатност, али се не сматрају пољопривредницима у смислу Закона о ПДВ-у	101
2 Шта се сматра пољопривредним и шумским производима?	101
2.1 Пољопривредни производи добијени гајењем усева и засада.....	102
2.2 Пољопривредни производи од животиња	104
2.3 Пољопривредне услуге	105
2.4 Шумски производи.....	105
2.5 По основу производа насталих прерадом пољопривредних производа пољопривредник не остварује право на ПДВ надокнаду.....	106
3 Обрачун ПДВ надокнаде и издавање признанице	107
3.1 Основица за обрачун ПДВ надокнаде	107
3.2 Размена пољопривредних производа за друга добра односно услуге.....	108
3.3 Признаница	110
4 Исплата ПДВ надокнаде	113
5 Право обвезника ПДВ-а на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза	114
5.1 Делимична исплата уговорене накнаде	115
5.2 Исплата по аконтативној цени и обрачун коначне цене	118
6 Исказивање набавки од пољопривредника у обрасцу ПОПДВ	118
Право на одбитак претходног пореза по основу електронске фактуре	120
Електронска фактура по основу које постоји право на одбитак претходног пореза	120
Најранији порески период у којем прималац промета може да оствари право на одбитак претходног пореза по основу електронске фактуре	122
Право на одбитак претходног пореза по основу одбијене електронске фактуре	123
Одбитак претходног пореза у случају промета добара и услуга за који је прималац порески дужник	124
Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	124
Подзаконски акти за утврђивање пореза на имовину за пореску 2024. годину – рок за доношење је 30. новембар 2023. године –	126
1 Одлука о стопама пореза на имовину	128
2 Одлука о висини стопе амортизације	129
3 Одлука о одређивању зона и најопремљеније зоне	131

САДРЖАЈ

4 Одлука о разврставању неизграђеног грађевинског земљишта које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, у пољопривредно, односно у шумско земљиште	131
5 Акт о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама	133
6 Акт о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге, које се налазе у најопремљенијој зони	136
7 Акт о коефицијентима за непокретности у зонама	137
Основни елементи принудне наплате пореза – у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији –	138
1 Обезбеђење наплате пореза	138
2 Почетак поступка принудне наплате пореза	139
Прекид поступка принудне наплате пореза	141
Обустава поступка принудне наплате	142

ЗАРАДЕ

Иновирани су поступци за подношење пријаве при коришћењу портала ЦРОСО за послодавце – обвезнике плаћања доприноса	143
1 Приступ порталу Централног регистра	143
2 Портал за обвезнике доприноса	144
2.1 Приступ порталу	144
2.2 Пријава на портал (квалификованим електронским сертификатом)	144
2.3 Додела овлашћења	144
3 Функционалности на порталу	145
3.1 Насловна страна портала	145
3.2 Подношење пријаве на обавезно социјално осигурање	145

Исплате и порески третман примања која ученици остварују као материјално и финансијско обезбеђење у дуалном образовању	148
1 Материјално обезбеђење ученика	148
2 Финансијско обезбеђење	148
3 Висина накнаде за учење кроз рад	148
4 Порески третман накнаде коју остварују ученици док обављају учење кроз рад	149
4.1 Плаћање пореза на доходак	149
4.2 Плаћање доприноса за социјално осигурање	149
5 Обрачун новчане накнаде ученику	150

Реализација програма подстицања запошљавања младих „Моја прва плата“ у 2023. години ... 151

1 Основне информације.....	151
1.1 Расписан је нови јавни позив.....	151
1.2 Основне информације о Програму.....	151
1.3 Услови учешћа послодавца.....	152
1.4 Број незапослених лица на оспособљавању.....	153
1.5 Услови за незапослена лица.....	153
1.6 Како се послодавци пријављују за Програм.....	153
1.7 Пријављивање кандидата.....	154
1.8 Послодавци бирају кандидате на позицијама послова које су приказали.....	154
1.9 Закључивање уговора.....	154
1.10 Обавезе из уговора.....	154
1.11 Заштита података о личности.....	154
2 Остале информације.....	154
2.1 Резиме: Календар спровођења Програма.....	154
2.2 Редослед приоритета за формирање листа.....	155
2.3 Третман додатних исплата кандидату од стране послодавца.....	155

Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника..... 156

Исплата дневница за службени пут лицима која нису запослена у удружењу.....	156
Здравствено осигурање чланова породице лица које је ангажовано по основу привремено-повремених послова.....	158
Исплата добити свим члановима друштва или само неким члановима.....	158
Опорезивање дохотка резидента оствареног од игре на срећу у иностранству.....	159
Недостављање дознака или кашњење при достављању дознаке од стране запосленог и утицај на исплату накнаде зараде.....	159
Приход физичког лица од патента.....	160
Плаћање животног осигурања за чланове породице од стране предузетника.....	161
Продаја непокретности оснивачу друштва.....	161
Олакшице приликом запошљавања из члана 21ж ЗПДГ: послодавац основан у 2022. години.....	162
Пореска олакшица за новоосновано привредно друштво које обавља иновациону делатност: оснивач може да користи олакшицу само у једном привредном друштву.....	162
Олакшица за оснивача друштва које се бави иновационом делатношћу: други оснивач друштва истовремено је и предузетник.....	163
Опорезивање зараде коју држављанин Русије, који је порески резидент Србије, остварује од послодавца из Руске Федерације.....	163
Приход нерезидентног физичког лица по основу израде фотографије.....	165

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за новембар 2023. године	168
Актуелни статистички подаци на дан 25. 10. 2023. године.....	172
1 Просечна месечна зарада по запосленом	172
2 Доприноси за социјално осигурање	172
2.1 Стопе доприноса	172
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	172
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	172
3 Минимална зарада.....	172
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	172
5 Индекс потрошачких цена.....	173
6 Законске камате.....	173
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	173
6.2 Годишња законска затезна камата.....	173
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених.....	174

Измене и допуне Закона о електронском фактурисању: примена од 1. јануара 2024. године и од пореских периода који почињу после 31. августа 2024. године

Народна скупштина усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању (даље: Закон о изменама и допунама), који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 92/2023.

Према одредби члана 11. тог закона, Закон о изменама и допунама ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, а примењиваће се од 1. јануара 2024. године, осим одредаба које се односе на новопредложену обавезу електронског евидентирања претходног пореза. **Обавеза електронског евидентирања претходног пореза примењује се за пореске периоде који почињу после 31. августа 2024. године.**

Најважније предложене новине односе се на:

- **увођење нове обавезе електронског евидентирања ПДВ-а обрачунаог у претходној фази промета, односно плаћеног при увозу добара, што је тзв. електронско евидентирање претходног пореза;**
- **скраћење рока у ком је обвезник дужан да изврши електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а – у року од десет дана по истеку пореског периода, уместо, како је до сада било прописано, у року за подношење пореске пријаве у складу са Законом о ПДВ-у.**

У Закону о електронском фактурисању извршена су бројна прецизирања са циљем усклађивања са одредбама Правилника о електронском фактурисању, који се примењује од 1. јула 2023. године. За поједине измене очекује се да буду ближе уређене подзаконским актом, односно изменама Правилника о електронском фактурисању.

Према образложење предлагача Закона о изменама и допунама, измене и допуне не предлажу се зарад отклањања проблема, већ због потребе да се настави са развојем СЕФ-а, узимајући у обзир да се спроводе активности у циљу остваривања техничких предуслова да се, коришћењем СЕФ-а,

омогући преузимање података који су од значаја за припрему прелиминарне пореске пријаве пореза на додату вредност.

Извршене измене јесу релативно значајне, али свакако нису обимне. При томе, у вези са најбитнијом изменом Закона о електронском фактурисању – увођењем обавезе електронског евидентирања претходног пореза – подробнија појашњења тек се могу очекивати кроз измене подзаконског акта (Правилника о електронском фактурисању), при чему ће, у складу са чланом 10. Закона о изменама и допунама, подзаконски акт којим се ближе уређују начин и поступак електронског евидентирања претходног пореза и корекције претходног пореза бити донет у року од девет месеци од дана ступања на снагу наведеног закона.

Другим речима, конкретизација новопрописане обавезе биће могућа тек кроз прописивање правила кроз подзаконски акт, који се очекује пре почетка примене предметне обавезе, дакле – пре пореских периода који почињу после 31. августа 2024. године.

1 Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а – скраћен је рок за евидентирање

Чланом 4. Закона о изменама и допуна обухваћене су измене које се односе на измену рока за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а.

Тренутни рок од 15 дана по истеку пореског периода скраћује се на рок од 10 дана по истеку периода. Важно је нагласити да се нови рок за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а примењује за порески период који почиње 1. јануара 2024. године.

ПДВ – јавно предузеће за заштитиу природе, развој туризма и уоситиљство врши и други промет добара и услуга за који је прописано опорезивање по општој стаји ПДВ од 20% (нпр. услуге водича, продаја сувенира, пића, сладоледа и др.), одвезник ПДВ – јавно предузеће за заштитиу природе, развој туризма и уоситиљство дужан је да за наведени промет обрачуна ПДВ по опореској стаји од 20% и да обрачуна ПДВ илаји у складу са Законом о ПДВ.

3. Извршена је допуна члана 5. ЗЕФ-а у смислу прецизирања да СЕФ обавезно користе, поред субјекта јавног и приватног сектора, и лица на која се сходно примењују одредбе тог закона које се односе на субјекте јавног односно приватног сектора. Подсећамо на то да је чланом 2. став 3. ЗЕФ-а прописано да се на Народну банку Србије сходно примењују одредбе истог закона које се примењују на субјекта јавног сектора, а на добровољног корисника СЕФ-а одредбе тог закона које се примењују на субјекте приватног сектора.

4. У исти члан ЗЕФ-а (члану 5) додат је нови став, којим је предвиђено **увођење могућности брисања са листе корисника СЕФ-а уколико су испуњени услови за брисање**. Наведена област тренутно није уређена, па се у пракси често поставља питање да ли и на који начин корисник СЕФ-а може да буде избрисан са листе корисника. Стога је у члану 5. ЗЕФ-а предложен последњи став којим се прописује да се актом министра надлежног за послове финансија ближе уређују начин и поступак регистрања за приступ СЕФ-у, начин приступања и коришћења СЕФ-а, коришћење података доступних у СЕФ-у, садржина листе корисника СЕФ-а, **услови за брисање са листе корисника СЕФ-а, као и начин и поступак брисања са листе корисника СЕФ-а.**

Дакле, може се очекивати да наведена питања буду регулисана изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању.

5. У погледу казних одредби прописано је да се новчаном казном, између осталог, кажњава и субјект приватног сектора, односно јавно предузеће ако не користи СЕФ у складу са наведеним законом. Поред тога, прецизирано је да ће се по основу повреде обавезе издавања електронске фактуре, неевидентирања ПДВ-а у СЕФ-у, некоришћења

СЕФ-а у складу са тим законом и коришћења података који су доступни у СЕФ-у у сврхе које нису прописане законом, поред субјекта приватног односно јавног сектора, казнити и одговорно лице правног лица – субјекта приватног односно јавног сектора, односно лице на које се сходно примењују одредбе истог закона које се односе на субјекте јавног и субјекте приватног сектора.

6. Чланом 10. Закона о изменама и допунама прописано је да ће подзаконски акти, предвиђени тим законом, бити донети у року од шездесет дана од дана ступања на снагу поменутог закона, осим подзаконског акта којим се ближе уређују начин и поступак електронског евидентирања претходног пореза и корекције претходног пореза, који ће бити донет у року од девет месеци од дана ступања на снагу тог закона.

4 Додатне активности које следе након измена ЗЕФ-а

Према образложењу **предлагача** Закона о изменама и допунама, додатне мере које је потребно спровести односе се на интервенције у подзаконском акту, унапређењу СЕФ-а и усклађивању интерног техничког упутства за коришћење СЕФ-а.

Како предлагач Закона о изменама и допунама наводи, ближе уређење начина и поступка електронског евидентирања обрачуна пореза на додату вредност и корекције обрачуна пореза на додату вредност, као и начина и поступка електронског евидентирања претходног пореза и корекције претходног пореза, биће спроведено доношењем Правилника о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, при чему је планирани рок за ту активност 31. децембар 2023. године.

Поред тога, потребно је извршити и додатно унапређење СЕФ-а, које треба да буде реализовано у оквиру планираног пројекта „Надоградња система е-Фактура функционалностима потребним за полуаутоматско прикупљање података за електронско евидентирање пореза на додату вредност”, који кроз поступак јавне набавке спроводи Министарство финансија. Паралелно са интервенцијама на надоградњи СЕФ-а биће ажурирано интерно техничко упутство за коришћење СЕФ-а, које садржи детаљна објашњења за рад у систему. Исто ће бити објављено од стране Министарства финансија.

Мр Жељко Албанезе

Усвојене су измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Народна скупштина Републике Србије усвојила је:

1) Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 92/2023 (даље: Измене Закона о порезу). Измене Закона о порезу примењују се од 1. јануара 2024. године.

2) Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 92/2023 (даље: Измене Закона о доприносима). Измене Закона о доприносима примењују се од 1. јануара 2024. године.

Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 92/2023 – даље: Закон о порезу) и **Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање** („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 92/2023 – даље: Закон о доприносима) представљају два важна пореска прописа који битно утичу на пореске обавезе и права послодаваца и запослених. Разлози за честе промене поменутих пореских прописа налазе се у потреби да се, у циљу обезбеђивања услова за даље спровођење свеобухватне реформе пословног окружења и борбе против „сиве економије”, створе услови за ефикасније сузбијање нелегалног рада физичких лица, запошљавање, прилив инвестиција и привредни раст, али и свеукупно омогућавање повољнијих услова привређивања растерећењем привредних субјеката. У том смислу **основна садржина Измена Закона о порезу и Измена Закона о доприносима односи се на:**

- 1) даље фискално растерећење прихода по основу рада повећањем неопорезивог износа зараде и
- 2) продужење периода примене одређених пореских олакшица на запошљавање нових лица.

Наведене законске новине размотрене су у наставку текста, уз напомену да ће, тамо где је потребно, бити приказане заједничке и допуњујуће одредбе оба закона.

1 Повећање неопорезивог износа зараде

Сагласно иновираним ставу 2. члана 15а Закона о порезу, основицу пореза на зараде чини зарада запосленог умањена за износ од **21.712 динара** **25.000 динара** месечно за лице које ради са пуним радним временом.

Нови неопорезиви износ зараде примењиваће се од 1. јануара 2024. током целе 2024. године.

Наведено повећање неопорезивог износа зараде са 21.712 на 25.000 динара (за 11,5%) месечно практично значи да се смањује основица пореза на зараду, а самим тим и износ пореза који се плаћа по датом основу. На тај начин обезбеђује се мање фискално оптерећење прихода које физичка лица остваре по основу рада, било по основу зараде запослених било по основу личне зараде предузетника. Тиме се и у наредном периоду, у складу са одређеним циљевима из стратешких докумената фискалне политике, наставља са имплементирањем мера којима се, у зависности од створеног фискалног простора, додатно растеређује привреда, односно повећава конкурентност приватног сектора и подстиче запошљавање. Према томе, за потребе утврђивања основице пореза на зараде, почев од исплате зараде и накнаде зараде од 1. јануара 2024. године, бруто зарада умањује се за износ од 25.000 динара месечно, без обзира на период за који се зарада исплаћује, за лице које ради са пуним радним временом.

Прво усклађивање неопорезивог износа зараде од 25.000 динара са годишњим индексом потрошачких цена биће извршено у 2025. години.

За разлику од претходних година, за 2024. годину **није планирано снижење доприноса** за обавезно социјално осигурање, па стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно со-

- запосле најмање два нова лица и тиме повећају број запослених најмање за два у односу на број који су имали на 31. октобар 2015. године, и
- за зараде тих лица остваре пореске олакшице у виду повраћаја плаћених пореза и доприноса.

Послодавац који испуни претходно наведене услове има право на повраћај плаћеног пореза и плаћених доприноса у висини:

- 1) 75% плаћеног пореза на зараду новозапослених лица и

- 2) 75% плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање новозапослених лица.

Послодавац обрачунава, обуставља и уплаћује порез и све доприносе на (брuto) зараду новозапосленог, а затим тражи повраћај 75% плаћених пореза и доприноса.

Напомињемо још једном да се све новине у Закону о порезу и Закону о доприносима примењују од 1. јануара 2024. године.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Усвојене су измене и допуне Закона о здравственом осигурању

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 92/2023 (даље: **Измене Закона**). Измене Закона ступиле су на снагу 4. 11. 2023. године.

Постоји жеља да се решењима у Изменама Закона испуне следећа два циља:

- 1) обезбеђивање рационалнијег и ефикаснијег уређења утврђивања привремене спречености за рад осигураника, ради економичнијег располагања средствима обавезног здравственог осигурања, и
- 2) смањење кашњења приликом исплате накнаде зараде по основу боловања на терет Републичког фонда за здравствено осигурање.

Ради остваривања наведених циљева у Закону о здравственом осигурању („Сл. гласник РС” бр. 25/2019 и 92/2023 – даље: **Закон**) утврђене су следеће новине.

1 Изабрани лекар утврђује привремену спреченост за рад до 30 дана, а изузетно до 60 дана

Изменама у чл. 143. и 148. Закона ограничава се право изабраног лекара у смислу броја дана привремене спречености за рад (даље: боловање) које може да одобрава, односно прецизира се колико

дана боловања изабрани лекар може да одобрава када су у питању поједини разлози за боловање. Конкретно:

- 1) Према иновираним одредбама става 1. тачка 12) и става 2. у члану 143:

(1) изабрани лекар утврђује боловање запосленог до 30 дана, односно до 60 дана боловања, осим у случајевима из члана 78. Закона (*нећа члана уже йородице*), и предлаже првостепеној односно другостепеној лекарској комисији продужење боловања, осим ако Законом није другачије одређено;

(2) боловање до 60 дана изабрани лекар утврђује за запосленог:

- оболелог од малигне болести,
- привремено спреченог за рад због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће,
- са инвалидитетом,
- код којег је непосредно обављена хируршка интервенција, осим у случају када је та интервенција обављена у дневној болници.

2) Према иновираним одредбама т. 2) и 3) у члану 148, првостепена лекарска комисија:

(1) даје оцену и утврђује боловање запосленог, по предлогу изабраног лекара, преко 30 односно 60 дана боловања;

(2) даје оцену по приговору запосленог или послодавца на оцену изабраног лекара о боловању запосленог до 30 односно 60 дана.

дана на терет средстава РФЗО. До сада су обрачун те накнаде зараде обављали послодавци за своје запослене и подносили РФЗО на контролу и исплату, а од дана ступања Измена Закона то прелази у надлежност РФЗО, с тим што исплату пренетих средстава запосленом и даље спроводи послодавац.

Конкретно, према иновираним одредбама члана 102. Закона:

1) послодавац доставља филијали РФЗО захтев за исплату накнаде зараде која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, са свим доказима потребним за исплату за запослене;
2) филијала утврђује право на накнаду зараде, висину накнаде зараде и најкасније у року од 21 дан од дана пријема захтева за исплату накнаде зараде, са свим доказима потребним за исплату, врши обрачун накнаде зараде, који доставља послодавцу и преноси одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца;

3) средства која му је пренела филијала послодавац је дужан да исплати запосленом најкасније у року од седам дана од дана њиховог пријема, а уколико исплата у наведеном року није извршена, послодавац је дужан да врати средства филијали са каматом за која су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца.

Сагласно измењеном члану 109. став 1. Закона послодавац је дужан да поднесе захтев за остваривање накнаде зараде филијали најкасније у року од 30 дана 15 ДАНА од дана исплате зараде за месец на који се накнада односи. Очекује се да ће надлежни министар посебним актом уредити ближе услове, начин и поступак, као и друга питања од значаја за остваривање права на накнаду зараде.

Није мењано постојеће законско решење да накнаду зараде предузетницима и запосленима код предузетника, која се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања, под условом да предузетници немају посебан рачун, обрачунава и исплаћује филијала на текући рачун тог лица.

Као што се види, са циљем ефикаснијег остваривања права на накнаду зараде за време боловања, када ту накнаду исплаћује РФЗО, обрачун накнаде зараде спроводи само РФЗО, а не и послодавац. То значи да ће запослени брже и ре-

довније остваривати наведено право. Наиме, у досадашњем решењу обрачун накнаде зарада за запослене који су спречени за рад дуже од 30 дана спроводио је прво послодавац, а након тога РФЗО. Како се такво решење у пракси показало као изразито неефикасно, што има за последицу велика кашњења у пракси, у погледу исплате накнаде зараде сада је усвојено да тај обрачун обавља само РФЗО. Осим тога, утврђен је и краћи рок у ком је послодавац дужан да поднесе захтев филијали за исплату накнаде зараде, а то је сада 15 дана од дана исплате зараде за месец на који се односи, уместо досадашњег рока од 30 дана.

4 Нове казнене одредбе у Закону

Важно је указати и на две нове казнене одредбе у Закону које су везане за иновирана законска решења о обрачуну зараде од стране РФЗО:

1) Према иновираним члану 260. став 1. тачка 2) Закона, новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица ако не достави филијали захтев за исплату накнаде зараде, са свим доказима потребним за исплату, за запослене чија се накнада зараде обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања или ако накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања која је пренета на посебан рачун послодавца не исплати осигуранику најкасније у року од седам дана од дана њиховог пријема, а не врати их филијали са каматом за која су средства увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца (члан 102. ст. 2. и 4.). За исти прекршај новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара казниће се одговорно лице у правном лицу, а новчаном казном од 300.000 до 500.000 динара послодавац – предузетник.

2) Према иновираним члану 261. став 1. тачка 5) Закона, новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај РФЗО ако не утврди право на накнаду зараде, висину накнаде зараде или најкасније у року од 21 дан од дана пријема захтева за исплату накнаде зараде, са свим доказима потребним за исплату накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања, не изврши обрачун накнаде зараде, или га не достави послодавцу, или не пренесе одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца (члан 102. став 3). За исти прекршај новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у РФЗО.

Рачуноводствено обухватање прихода које извођачи грађевинских радова остварују по основу уговора о изградњи

Привредни субјекти који врше промет, односно изводе радове на основу уговора о изградњи другим лицима при рачуноводственом поступању са трошковима и приходима примењују захтеве:

- МСФИ 15 – Приходи од уговора са кључима,
- одељка 23 МСФИ за МСП – Приходи (посебно су дефинисани критеријуми за признавање прихода по основу уговора о изградњи) или
- Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: **Правилник за микро и друга правна лица**).

Правилником за микро и друга правна лица нису прописана правила обухватања за конкретну ситуацију уговора о изградњи, али јесу услови за признавање пословних прихода. У складу са чланом 40. став 2. тог правилника, приходи по основу продаје робе, производа и услуга признају се када и у мери у којој је пословни субјект испунио своју обавезу по основу уговора, преносом договорене робе или пружањем услуге купцу – пренос је обављен када је купац стекао (или у мери у којој је стекао) контролу над том робом или услугом. Пословни субјект у току извештајног периода, а обавезно на крају извештајног периода утврђује степен испуњености чињења из уговора са купцем. С обзиром на специфичности уговора о изградњи, које нису обухваћене Правилником за микро и друга правна лица, извођачи радова треба да примене одредбе члана 7. став 3. тог правилника, којима је прописано да, у случају када за конкретну ситуацију и трансакцију нису прописана одговарајућа начела и правила одредбама Правилника, пословни субјект може да примени критеријуме за признавање и вредновање имовине, обавеза, прихода и расхода и резултата пословања који су прописани МСФИ, односно МСФИ за МСП.

Прво поглавље овог чланка намењено је извођачима грађевинских радова који примењују пуне стандарде, односно оне који ће приходе признавати у складу са одредбама МСФИ 15. У другом

поглављу дате су смернице за поступање осталих обвезника, оних који признавање прихода врше у складу са МСФИ за МСП. У трећем поглављу представљени су примери рачуноводственог обухватања у специфичним ситуацијама, уз додатна појашњења књижења привремених ситуација које се издају на крају године (а надзорни орган их оверава тек у наредној години), као и поступања у случају њиховог накнадног оспоравања. Последња два поглавља садрже појашњења рачуноводственог обухватања задржаних гаранцијских депозита од стране инвеститора, а у вези са изведеним радовима извођача, као и појашњења пореског третмана и обухватања уговорних казни.

1 Признавање прихода у складу са МСФИ 15

Грађевинарство је једна од делатности у којој примена МСФИ 15 доноси значајне новине и промене у начину утврђивања прихода, у поређењу са одредбама МРС 11 – Уговори о изградњи и МРС 18 – Приходи и тумачења IFRIC 15 – Сспоразуми о изградњи некретности, које су примењивали пре обавезне примене МСФИ 15 (обавезно од финансијских извештаја који се сачињавају на 31. 12. 2020. године).

Међутим, наведене промене изражене су са аспекта инвеститора, док из угла извођача радова – лица која обављају грађевинске радове, МСФИ 15 не доноси значајне измене у односу на МРС 11, који се односио баш на признавање прихода по уговорима о грађењу од стране извођача радова.

МСФИ 15 примењује се на све уговоре о испоруци (продаји) добара и услуга, при чему стандард даје детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода, односно за добра и услуге који се преносе на купца у одређеном тренутку

и измаклу добит. Извођач није дужан да плати ни уговорну казну ни штету ако је до неиспуњења или задоцњења дошло из разлога за које он није одговоран.

У складу са чланом 270. став 1. ЗОО, поверилац и дужник могу да уговоре да ће дужник да плати повериоцу одређени новчани износ или прибави неку другу материјалну корист ако не испуни своју обавезу или ако задоцни са њеним испуњењем (уговорна казна). На новчани износ уговорне казне који обвезник ПДВ-а – инвеститор потражује од обвезника ПДВ-а – извођача радова због неиспуњења или неоправданог закашњења са испуњењем обавезе не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а, с обзиром на то да се не ради о накнади за промет добара или услуга који је предмет опорезивања ПДВ-ом. Важно је напоменути да обвезник ПДВ-а – извођач радова који врши промет добара и услуга обвезнику ПДВ-а – инвеститору нема право да по основу плаћања уговорне казне умањи износ основице за обрачунавање ПДВ-а за извршени промет, нити износ обрачунатог ПДВ-а за тај промет (из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-00089/2015-04 од 29. 6. 2015).

Расходи настали на основу уговорних казни нису признати у пореском билансу у складу са чланом 7а тачка б) Закона о порезу на добит правних лица. У случају да се накнадно у судском поступку пресуди у корист извођача радова (због неосновано наплаћене уговорне казне), извођач радова по том основу признаје приход. Такав приход – који је настао у вези са расходима који у пореском периоду нису били признати у складу са чланом 7а Закона о порезу на добит правних лица – **не** улазе у пореску основицу у пореском периоду у ком су исказани, у складу са чланом 25а Закона о порезу на добит правних лица.

Уговорне казне се не фактуришу јер се не ради о промету добара и услуга, него се наплаћују на дру-

гачији начин. Наплату уговорне казне субјект ће извршити слањем документа који може да се зове нпр. „Позив за плаћање уговорне казне”.

С тим у вези, ни из угла Закона о електронском фактурисању по основу уговорних казни које један субјект приватног сектора потражује од другог субјекта приватног сектора НЕ постоји обавеза издавања електронске фактуре. Уколико жели, субјект који потражује уговорну казну може да изда електронску фактуру уз коришћење пореске категорије ОЕ и шифре основа ПДВ-РС-ЗНП-остало.

Уговорене казне и пенали не представљају накнаду за уговорени промет добара или услуга и не исказују се у обрасцу ПОПДВ ни код исплатиоца уговорених казни и пенала ни код примаоца.

Пример: Евидентирање уговорне казне

Предузеће Гради-гради д. о. о., као извођач радова, уговорило је у уговору о грађењу са наручиоцем радова, инвеститором Брже-брже д. о. о., уговорну казну ако извођач радова не заврши уговорене радове до 19. децембра 2023. године у висини од 1% од уговорених радова, што представља износ од 1.000.000,00 динара (100.000.000,00 динара × 1%). С обзиром на то да друштво Гради-гради д. о. о. није у уговореном року завршило уговорене радове, надокнадило је уговорну казну инвеститору.

Књижење код извођача радова:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	5793	Расходи по основу уговорених казни и пенала	1.000.000	
	2410	Текући рачун		1.000.000
- за трошак уговорне казне				

Уговорна казна представља за инвеститора приход обрачунског периода у ком је утврђен (евидентира га на рачуну 679), док је за извођача радова то трошак, као што је показано у примеру.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Обвезници законске ревизије финансијских извештаја за 2023. годину

Увод

Обавезност, уговарање и обављање ревизије финансијских извештаја за 2023. годину врши се у складу са Законом о ревизији („Сл. гласник РС” бр. 73/2019). У складу са чланом 32. Закона о ревизији:

- субјекат ревизије код којег се врши ревизија дужан је да закључи уговор о обављању законске ревизије с друштвом за ревизију **најкасније до 30. септембра пословне године на коју се ревизија односи** (дакле, до 30. септембра 2023. године за ревизију финансијских извештаја који се сачињавају на 31. 12. 2023. године), на основу одлуке скупштине или другог надлежног органа утврђеног општим актом тог субјекта о избору друштва за ревизију;
- рок може да буде продужен најкасније до 30. новембра пословне године у случају ревизије консолидованих финансијских извештаја;
- изузетно, скупштина, односно орган утврђен општим актом субјекта ревизије код којег се врши ревизија, који финансијске извештаје саставља са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске, бира друштво за ревизију и закључује уговор о обављању законске ревизије са друштвом за ревизију најкасније три месеца пре истека тако одређене пословне године на коју се ревизија односи.

Поред Закона о ревизији, обавеза ревизије утврђена је и другим законима, као што су:

- Закон о јавним предузећима и
- Закон о тржишту капитала за јавна акционарска друштва.

Чланом 26. Закона о ревизији прописано је да је законска ревизија обавезна за редовне годишње финансијске извештаје:

- **великих и средњих правних лица** разврстаних у складу са законом којим се уређује рачуноводство,
- **јавних друштава** у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од њихове величине, и
- свих правних лица, односно предузетника **чији укупан приход, остварен у претходној пословној години, прелази 4.400.000** евра у динарској противвредности.

Осим тога, законска ревизија консолидованих финансијских извештаја обавезна је за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

У вези са обавезом ревизије финансијских извештаја за 2023. годину, у односу на прошлу (2022) годину, нема новина.

Мала и микро правна лица и предузетници нису обвезници ревизије финансијских извештаја за 2023. годину уколико су у претходној (2022) години остварили пословни приход мањи од 4.400.000 евра, а хартијама од вредности дотичног субјекта не тргује се на берзи, али могу добровољно да одлуче да врше ревизију финансијских извештаја у складу са Законом.

У погледу обавезе вршења ревизије финансијских извештаја директних и индиректних корисника буџетских средстава, као и црква и верских заједница, у складу са чланом 4. став 5. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 и 44/2021 – други пропис), одредбе тог закона не односе се на буџете и кориснике буџетских средстава, стамбене зграде, као ни на организације обавезног социјалног осигурања, осим ако посебним прописима није другачије одређено. Одредбе поменутог закона не односе се ни на цркве и верске заједнице, осим у делу обављања привредне и друге делатности у складу са прописима којима је уређено обављање тих делатности. Према томе, корисници буџетских средстава који пословне књиге воде у складу са прописима о буџетском рачуноводству немају обавезу ревизије финансијских извештаја према Закону о ревизији, већ према прописима о буџетском рачуноводству и Закону о државној ревизорској институцији.

Резиме: обвезници законске ревизије финансијских извештаја за 2023. годину:

- **велика** привредна друштва, задруге, установе које обављају делатност ради стицања добити и друга правна лица, као и предузетници који су разврстани као велико правно лице;

највише три последње финансијске године, у зависности од датума оснивања привредног субјекта, односно почетка обављања делатности привредног субјекта;

2) имају одређени однос имовине и обавеза или други финансијски показатељ у вези са финансијским извештајима привредних субјекта за период од највише три последње финансијске године;

3) имају одговарајући ниво осигурања од професионалне одговорности.

Минимални приход из става 1. тачка 1) поменутог члана не сме да буде већи од двоструке процењене вредности јавне набавке, осим у изузетним случајевима, када је то неопходно због посебних ризика повезаних са предметом јавне набавке, које наручилац мора да образложи у документацији о набавци. Ако наручилац одреди услов из става 1. тачка 2) истог члана, дужан је да у конкурсној документацији одреди транспарентне, објективне и недискриминаторне методе и критеријуме за њихову оцену.

Чланом 123. новог Закона прописано је да се финансијски и економски капацитет привредног субјекта по правилу доказују:

1) одговарајућим извештајем банке или, по потреби, доказом о релевантном осигурању од професионалне одговорности;

2) финансијским извештајима или изводима из финансијских извештаја, ако је објављивање финансијских извештаја обавезно;

3) извештајем о укупном приходу привредног субјекта и, ако је потребно, извештајем о приходу добара, услуга или радова на које се уговор о јавној набавци односи у три последње доступне обрачунске (финансијске) године, у зависности од датума оснивања или почетка обављања делатности привредног субјекта, ако је информација о тим приходима доступна.

Ако привредни субјект из оправданог разлога није у могућности да достави наведене документе и доказе које наручилац захтева, финансијски и економски капацитет **може да докаже и било којим другим документом из чије садржине наручилац на несумњив начин може да утврди испуњеност захтеваног финансијског и економског капацитета**. Дакле, за стручну оцену понуда важно је да се посматра да ли понуђач испуњава захтевани финансијски и економски капацитет или не, а не да ли је понуђач по позиву наручиоца, сходно члану 119. новог Закона, доставио баш доказ који је наручилац од њега тражио. Понуде не треба оцењивати формално, него суштински. Није пресудно да ли је понуђач доставио све што је наручилац тражио, већ да ли је тиме што је доставио понуђач доказао да испуњава критеријуме наручиоца. Зато је Закон о јавним набавкама и предвидео став 2. члана 123, у ком је наведено да понуђач након позива наручиоца, уколико из оправданих разлога није у могућности да достави доказе из става 1. члана 123. које наручилац захтева, финансијски и економски капацитет може да докаже било којим другим документом којим се несумњиво доказује да понуђач испуњава захтевани финансијски и економски капацитет. Према томе, може да се закључи да, уколико понуђач није већ обвезник законске ревизије и ако наручилац конкурсном документацијом пропише достављање ревидираних финансијских извештаја, као доказа о финансијском и економском капацитету понуђача, с обзиром на то да би ревизија (само због учествовања на тендеру) довела до прекомерних трошкова, постоји оправдани разлог да се као доказ доставе финансијски извештаји објављени у Агенцији за привредне регистре, без ревизорског мишљења.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Информација: Продужен је рок у ком је продаја на пијачним тезгама ослобођена евидентирања преко фискалног уређаја

У „Службеном гласнику РС” бр. 85/2023 од 6. октобра 2023. године објављена је Уредба о изменама и допунама Уредбе о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја (даље: Уредба о изменама), којом је продужен рок у ком обвезници фискализације који се баве продајом добара и услуга на пијачним тезгама и сличним објектима немају обавезу евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја. Пред-

метна измена извршена је у члану 4а, а односи се на продужавање прелазног периода током ког не постоји обавеза евидентирања преко фискалног уређаја промета на мало, укључујући и наплаћене авансе, за обвезнике фискализације који се баве продајом добара и услуга **на пијачним тезгама** и сличним објектима, који нису ослобођени обавезе издавања фискалних рачуна у складу са чланом 2. став 1. тачка 1) Уредбе – **закључно са 31. децембром 2024. године.**

КАЛКУЛАТОР КАМАТА у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За брже информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Разлика између издатака за рекламу и пропаганду и издатака за репрезентацију и пореско-рачуноводствени третман издатака за рекламу

Издаци за репрезентацију, рекламу и пропаганду представљају расход привредног субјекта, а пошто се у пракси често поистовећују, веома је битно направити разлику, тј. разграничити издатке за рекламу и пропаганду од репрезентације са становишта како рачуноводствених тако и пореских прописа. Истина, наведеним трошковима заједничко је то што имају јединствен циљ да омогуће што већи ефекат при продаји производа или услуга конкретног привредног субјекта, али су у пракси присутне дилеме везане за разврставање таквих издатака зато што ниједним прописом није у потпуности прописана њихова дефиниција.

Иако ниједним прописом није наложена обавеза доношења општег акта који би помогао привредним субјектима у уређивању услова и настанка издатака за репрезентацију, односно рекламу и пропаганду, готово у свим мишљењима које је надлежно Министарство финансија објавило по датом питању инсистира се на томе да сваки привредни субјект својим општим актом треба да уреди разграничење издатака за репрезентацију од издатака за рекламу. Детаљним уређењем свих питања везаних за рекламу и пропаганду, односно репрезентацију у општем акту обвезника, као и поштовањем усвојених процедура, олакшава се правилно препознавање и разликовање те две врсте пословних расхода, а уједно се у великој мери умањује могућност њиховог погрешног евидентирања и пореског признавања, као и ризик од неспоразума са представницима Пореске управе у поступку евентуалне контроле.

Правилно разграничење издатака за репрезентацију од издатака за рекламу и пропаганду значајно је због различитог рачуноводственог евидентирања у пословним књигама обвезника, као и пореског третмана, пре свега из угла:

- Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: ЗПДПЛ) и

- Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: Закон о ПДВ-у).

1 Типични примери издатака за рекламу и пропаганду, односно репрезентацију

Како је у уводном делу већ истакнуто, ниједним прописом није у потпуности прописана дефиниција поменутих издатака, што значи да се приликом дефинисања истих мора ограничити на примере из праксе. Као општа (али не и унифицирана) смерница која може да помогне приликом разграничавања карактера издатка за рекламу и пропаганду од издатка за репрезентацију може да помогне Мишљење Министарства финансија бр. 430-00-379/2014-08 од 30. 3. 2015. године, у ком је наведено следеће: *Министарство финансија желело би да истакне да би, приликом утврђивања да ли одређени њрошак њреба смајрајии рекламом и њројааандом или рејрезенѡацијом, ѡребало ѡоћи од ѡравила да су услује учињене за рекламу и ѡројааанду намењене, ѡод истиим условима, већем броју лица (неѡзнајих), за разлику од услуја учињених за рејрезенѡацију које су намењене само унаѡред одређеним (ѡознајим) лицима.*

И поред опште одреднице, у сваком конкретном случају требало би ценити да ли одређени издатак има за сврху промовисање пословања пореског обвезника или је учињен у друге пословне сврхе, при чему обвезник својим општим актом треба да пропише критеријуме на основу којих ће спроводити разграничење предметних издатака, водећи рачуна о њиховој економској суштини.

Неки од карактеристичних примера издатака по основу **рекламе и пропаганде** су:

количински у помоћној књизи материјала – узорка са вредношћу „нула“. Дакле, имајући у виду да је реч о узорцима а не о имовини по основу које се очекују будуће економске користи, мишљења смо да не треба признавати приход у износу процењене вредности узорака (и по тој процењеној вредности исказивати и вредност залиха материјала – узорака). У овом случају сматрамо да се евиденција о узорцима може водити ванкњиговодствено. Из те евиденције ће бити искњижени приликом поделе, при чему у том случају свакако не долази до исказивања расхода у билансној евиденцији.

Када је реч о пословним узорцима који имају вредност и који су по тој вредности евидентирани на рачуну 101, приликом дељења пословних узорака, обвезник књижење врши задужењем рачуна 535 – *Трошкови рекламе и пропаганде* и раздужењем залиха материјала – узорака.

У случају давања узорака који су произведени као сопствени производи, поред књижења које се врши у погонском књиговодству (став за књижење: 980/960), треба спровести одговарајуће књижење и у финансијском рачуноводству (став за књижење: 535/621).

WWW.PROPISI.NET

Редакција

Издаци за репрезентацију

Иако ниједним прописом није прецизирано који све издаци могу да се сматрају издацима за репрезентацију, основно правило од ког се полази при дефинисању таквих издатака јесте да се ради о давању предмета или услуга унапред одређеним или познатим лицима. Неки од карактеристичних примера издатака по основу **репрезентације** су:

- послуживање топлих напитака, безалкохолних пића (кафа, чај, вода, сокови) и алкохолних пића у пословним просторијама правног лица приликом пријема пословних партнера;
- конзумирање јела и пића у сопственим угоститељским објектима или у угоститељским објектима других привредних субјеката са циљем пословног упознавања, преговарања и закључивања уговора, као и угоститељске услуге поводом прослава, јубилеја и празника, за пословне партнере и запослене;
- трошкови угоститељских услуга по основу смештаја и исхране пословних партнера, ако су у функцији закључивања уговора, односно остваривања других облика пословне сарадње, **када то није уговорена обавеза**;
- давање пословним партнерима сопствених производа или пригодних поклона (парфема, кравата,

улазница за културне и спортске манифестације и сл.).

Осим тога, правила за препознавање расхода репрезентације, односно расхода рекламе и пропаганде у различитим пореским законима међусобно се разликују, услед чега се **у погледу неких издатака (као што су издаци за храну и пиће по основу рачуна за угоститељске услуге)** додатно компликује одређивање карактера расхода. Наиме, у зависности од бројних околности поменути издаци за обвезника могу да имају карактер:

- репрезентације,
- рекламе и пропаганде,
- другог пословног расхода,
- зараде или
- узимања из пословне имовине (непословног трошка).

Таква комплексност у одређивању карактера расхода, на срећу, присутна је само код одређених издатака, па је истима посвећен посебан чланак у овом броју часописа.

Правилно разграничење издатака за репрезентацију од издатака за рекламу и пропаганду значајно је због различитог рачуноводственог еви-

износ примењује се до 31. 1. 2024. године, до када ће бити објављени и нови неопорезиви износи, који ће се примењивати од 1. 2. 2024. до 31. 1. 2025. године. Као што се може закључити из предметне одредбе ЗПДГ, да би се примање физичког лица по својој природи сматрало дохотком, основни услов јесте да постоји рад у ширем смислу, односно било који облик сарадње са исплатиоцем, односно даваоцем.

Будући да у односу између пословних партнера постоји одређени пословни интерес, цитирана одредба примењује се и на давања поклона пословним партнерима, независно од тога да ли се тај издатак третира као репрезентација, реклама или пропаганда у смислу прописа из области рачуноводства или других пореских закона.

Имајући у виду да ниједним прописом није прописана обавеза вођења евиденције о томе коме се дају поклони на име репрезентације, остаје отворено питање како би се у поступку контроле утврђивало ко је поклонопримац и која је вредност поклона дата конкретном физичком лицу када се даје више поклона појединачне вредности мање од неопорезивог износа. Ипак, у случају поклона појединачне (набавне) вредности веће од неопорезивог износа (нпр. сат, ташна, парфем, компјутер, уметничка слика и др.), што може да се утврди на основу улазне фактуре, неспорно је да треба обезбедити податке о поклонопримцу јер би постојала обавеза плаћања пореза на дохотак грађана. За износ преко неопорезивог обрачунава се и плаћа порез по стопи од 20%. Давалац поклона треба да поднесе пореску пријаву на обрасцу ППП-ПД и да на разлику изнад неопорезивог износа плати порез на други приход по стопи од 20%, без примене нормираних трошкова. Коефицијент за брутирање је 1,25. Шифра врсте прихода је 1 11 633 00 0. Доприноси се не плаћају. У складу са Мишљењем Министарства финансија бр. 011-00-27/2016-04 од 14. 1. 2016. године:

Дакле, имајући у виду да опорезиви приход представља разлику између другог прихода и трошкова које је обвезник имао при њиховом остваривању и очувању, ако је то прописано овим законом, а да је одредбом члана 85. став 10. Закона прописано да опорезиви приход из става 1. тачка 10) овог члана чини разлика између оствареног прихода и неопорезивог износа, приход који физичко лице оствари по основу напоре, новчане помоћи и других давања физичким лицима која нису зајослена код исплатиоца,

а који по својој природи чини дохотак физичких лица, не умањује се за нормиране трошкове. Наведени приход умањује се за неопорезиви износ од 12.000 динара, без права на умањење за нормиране трошкове.

Најомињемо, генерално на приход који физичко лице оствари по основу напоре, новчане помоћи и других давања физичким лицима, плаћају се и припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање, и то допринос за пензијско и инвалидско осигурање, а за лице које није осигурано по другом основу и допринос за обавезно здравствено осигурање. Међутим, треба имати у виду да је могуће да у одређеним ситуацијама не постоји обавеза плаћања доприноса када се давања врше физичким лицима која нису зајослена код исплатиоца (нпр. давање поклона пословним партнерима, напоре на такмичењу, напоре на квизу знања), а која (давања) нису у вези са радом у односу на исплатиоца.

Пример: Давање поклона пословном партнеру

Привредни субјект купио је у знак захвалности за успешну сарадњу директору другог привредног субјекта (пословног партнера) сат у вредности од 36.000 динара (са ПДВ-ом). С обзиром на то да је вредност поклона виша од неопорезиве (16.666 динара), приликом давања поклона (настанка опорезивог догађаја) давалац поклона врши следећи обрачун:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Вредност поклона (са ПДВ-ом)	36.000
2.	Неопорезиви износ	16.666
3.	Вредност изнад неопорезивог (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	19.334
4.	Пореска основица (ред. бр. 3 x 1,25)	24.167,50
5.	Порез на друге приходе (ред. бр. 4 x 20%)	4.833,50
6.	Укупан издатак за репрезентацију (ред. бр. 1 + ред. бр. 6)	40.833,50

Књижење:

Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
551	Трошкови репрезентације	40.833,50	
435	Добављачи у земљи		36.000,00
489	Остале обавезе за порезе, доприноси и друге дажбине		4.833,50
- по рачуну добављача и обрачуну пореза на друге приходе			

ПС

Издаци за услуге исхране и смештаја (угоститељске услуге) радно ангажованих лица и пословних партнера

У оквиру разматрања пореско-рачуноводственог третмана издатака за рекламу и пропаганду и издатака за репрезентацију, којем су посвећена претходна два чланка у овом броју часописа, посебну пажњу треба посветити издацима за исхрану и смештај радно ангажованих лица и пословних партнера зато што, у зависности од бројних околности, такви издаци за обвезника могу да имају карактер:

- репрезентације,
- рекламе и пропаганде,
- другог пословног расхода,
- зараде или
- узимања из пословне имовине (непословног трошка).

Поменуте околности првенствено могу да буду одговор на питање:

- коме се пружају предметне угоститељске услуге: купцима обвезника у склопу неког промета, пословним партнерима на јубилејима и пословним ручковима, радно ангажованим лицима која су упућена код обвезника да обаве неки рад или их је обвезник ангажова да му пружи неку услугу;
- да ли постоји уговорна обавеза да обвезник ангажованим лицима обезбеди исхрану и/или смештај.

Од тога да ли се ради о расходу репрезентације или рекламе и пропаганде, или пословном расходу или заради, или непословном трошку, зависиће (не)признавање расхода у пореском билансу обвезника из угла примене Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: ЗПДПЛ). Од врсте насталог трошка даље зависи и ПДВ третман, а пре свега да ли обвезник по основу набавке предметних услуга има право на одбитак претходног пореза или не.

1 Издаци за храну и пиће поводом пословних ручкова и прослава

Сходно одредбама Закона о угоститељству, угоститељске услуге обухватају услуге:

- смештаја,

- припремања и послуживања хране, пића и напитака, и

- припремања и достављања хране корисницима за потрошњу на другом месту.

Издаци за наведене услуге сматрају се издацима за репрезентацију под условом да не постоји правна обавеза да обвезник ПДВ-а учини издатке у корист тих лица, и то независно од тога да ли је појединачна цена услуге мања или већа од 2.000 динара без ПДВ-а.

Издаци по основу угоститељских услуга поводом пословних ручкова (на којима се дају пословне понуде, преговара о закључењу уговора и сл.) имају карактер трошкова репрезентације. Ти издаци, иако неспорно служе обављању делатности, па и промоцији обвезника у ширем смислу, ипак нису непосредно повезани са остваривањем прихода. Из угла примене Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: Закон о ПДВ-у) сматрају се издацима за репрезентацију у смислу члана 29. став 3. тог закона, по основу којих обвезник нема право на одбитак претходног пореза. Наведени издаци евидентирају се по рачуну угоститељског објекта на рачуну 551 – *Трошкови репрезентације*, а у пореском билансу признају се у складу са одредбама члана 15. став 6. ЗПДПЛ, односно у износу до 0,5% од укупног прихода.

Шта се сматра издацима за репрезентацију ниједним прописом није ближе уређено, тако што би се прецизирано које врсте услуга и у којим околностима се квалификују за признавање као трошак репрезентације. Полазећи од дефиниције репрезентације из Закона о ПДВ-у, као и од уобичајених схватања, издаци настали по основу смештаја, превоза или исхране пословних партнера, односно њихових представника (физичких лица) могу да се сматрају издатком за репрезентацију ако је тако нешто уређено општим актом исплатиоца и ако су у функцији закључивања уговора, односно остваривања других облика пословне сарадње, **када то није уговорена обавеза**. Притом, иако то није

Пример: Накнада трошкова смештаја и исхране представницима пословног партнера као трошак пословања и порески признат расход у целости

Правно лице из Пожаревца бави се уградњом и сервисирањем опреме Х. Уговором са купцем из Врања предвиђено је редовно годишње сервисирање, као и то да накнаду трошкова преноћишта за лица која ће обавити редован годишњи сервис сноси купац.

Сервисирање опреме трајало је два дана, тако да су упућена лица (сервисери) преноћили у Врању, по ком основу је наручилац посла обезбедио смештај у хотелу, а хотел је издао рачун за смештај у износу од 11.000 динара (са ПДВ-ом).

По основу наведених издатака наручилац посла књижи:

Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
532	Трошкови услуга одржавања	10.000	
271	ПДВ у примљеним фактурама по посебној стопи	1.000	
435	Добављачи у земљи		11.000
<i>- по рачуну хоћела за смештај упућених лица</i>			

Предметни расход у целости је признат у пореском билансу у складу са општим условима из члана 7. ЗПДПЛ.

Пример: Накнада трошкова у износу који је виши од неопорезивог

Купац опреме Х исплатио је физичком лицу које није у радном односу код њега, а упућено је на службени пут од стране послодавца код исплатиоца ради сервисирања опреме, две пуне дневнице у износу од 10.000,00 динара и трошкове коришћења приватног возила у сврху службеног путовања у износу од 11.000,00 динара. Трошкове смештаја у износу од 5.500,00 динара купца опреме (која се сервисира) платио је по рачуну хотела.

С обзиром на то да је у описаном случају исплатилац надокнадио трошкове у износима већим од неопорезивих, признати трошкови изнад прописаних неопорезивих износа имају карактер опорезивих осталих прихода, на које се обрачунава и плаћа порез по члану 85. ЗПДГ. Конкретно:

■ дневнице су исплаћене изнад неопорезивог износа у висини од 3.976,00 динара (10.000,00 - 2 x 3.012,00 динара), а

■ трошкови превоза на службеном путовању износе 2.218,00 динара (11.000,00 - 8.782,00).

Збир наведених нето износа 6.194,00 (3.976,00 + 2.218,00) потребно је прерачунати у бруто ради обрачуна пореза у складу са чланом 85. ЗПДГ, дељењем са коефицијентом 0,84.

Трошкови преноћишта плаћени су у стварном износу према приложеном рачуну, тако да нису предмет опорезивања.

Ред. бр.	Опис	Покривање издатака
1.	Износ накнађених трошкова изнад неопорезивих	6.194,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,84
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	7.373,81
4.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 3)	1.474,76
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	5.899,05
6.	Порез на лична примања (20% x ред. бр. 5)	1.179,81
	ОВП у пореској пријави ППП-ПД	615

Књижење:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	532	Трошкови услуга одржавања	5.000,00	
	271	ПДВ у примљеним фактурама по посебној стопи	500,00	
	435	Добављачи у земљи		5.500,00
<i>- по рачуну ујосћииеља за услуге смештаја</i>				
2.	532	Трошкови услуга одржавања	22.179,81	
	469	Остале обавезе		21.000,00
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		1.179,81
<i>- за обрачун пореских обавеза и накнаду трошкова упућеном лицу</i>				

У случају када уговором НИЈЕ предвиђена обавеза наручиоца посла да накнади трошкове смештаја, исхране и/или превоза представницима пословног партнера (извршиоца посла), трошкови имају карактер трошкова репрезентације, које треба евидентирати преко рачуна 551 – *Трошкови репрезентације*. Са становишта пореза на добит, такви расходи репрезентације биће признати у износу до 0,5% од укупног прихода обвезника, у складу са одредбом члана 15. став 6. ЗПДПЛ.

ПС

Одређивање места промета услуга које се односе на културне, уметничке, спортске, научне, образовне, забавне или сличне догађаје

У складу са чланом 12. став 6. тачка 4) подтачка (1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004, 86/2004 – испр., 61/2005... и 138/2022 – даље: ЗПДВ) местом промета услуга које се односе на **присуствовање** културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима (сајмови, изложбе и др.), укључујући и **помоћне услуге у вези са присуствовањем тим догађајима, сматра се место где су услуге стварно пружене**. Наведено правило примењује се **независно од тога да ли се услуга пружа пореском обвезнику или лицу које није порески обвезник**. Дакле, ако су предметне услуге пружене у Републици Србији (даље: РС), опорезиве су ПДВ-ом, а ако су пружене у иностранству, нису предмет ПДВ-а у РС.

Према члану 12. ставови 2. и 3. ЗПДВ, када услуга пружа лице које је обвезник ПДВ-а у складу са тим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматрају се:

- 1) свако лице које обавља делатност као трајну активност, без обзира на циљ обављања те делатности;
- 2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у РС;
- 3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Када услугу пружа страном лице које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ-а у складу са тим законом, пореским обвезником којем се пружа услуга сматрају се:

- 1) свако лице које обавља делатност као трајну активност, без обзира на циљ обављања те делатности;
- 2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе.

За примену члана 12. став 6. тачка 4) подтачка (1) ЗПДВ кључно је одредити које се то

услуге односе на присуствовање наведеним догађајима. То су услуге које се наплаћују преко улазница или котизације и слично, а отворене су за све учеснике који плаће улазницу или котизацију. Оне се најчешће пружају физичким лицима.

Ни ЗПДВ ни подзаконским актима није прецизирано **које су то помоћне услуге** у вези са присуствовањем догађају. То су услуге које су непосредно повезане са културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима, које се непосредно пружају посетиоцима догађаја (уз накнаду), као што су нпр. регистрација учесника, одлагање гардеробе и сл.

1 Услуге које се односе на присуствовање културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима (сајмови, изложбе и др.), укључујући и помоћне услуге у вези са присуствовањем тим догађајима

Услуге које се односе на присуствовање културним, уметничким, спортским, научним, образовним, забавним или сличним догађајима обухватају **услуге које се састоје од промета права присуствовања догађају** (продаја улазница, сезонских карата, плаћање котизација за присуствовање семинарима, конференцијама и сл.). Догађаји на које се одредба односи су нпр. позоришне представе, сајмови, забавни паркови, концерти, изложбе, спортске утакмице, научне конференције, семинари, симпозијуми и слично.

Потребно је правити разлику између услуга које се односе на присуствовање догађајима и услуга које се односе на омогућавање учествовања у истим.

3.4 Маркетиншке услуге

Маркетиншке услуге пружене **пореском обвезнику опорезују се према месту у ком се налази седиште, односно пребивалиште или боравиште примаоца услуге.**

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-396/2022-04 од 24. 5. 2023. године:

Према томе, када обвезник ПДВ – организатор конференције, на основу уговора о спонзорству закљученој са пореским обвезником у смислу члана 12. Закона, пружа том пореском обвезнику маркетиншке услуге (нпр. учешће на панелу, учешће у радионици, испор за изложбени шатанд, емисиовање рекламе из продукције спонзора, интервју за aftermovie, видљивост логота, промоцију конференције на друштвеним мрежама, blog post и др.) појединачно, односно више услуга у оквиру одабраног „пакета услуга“ за који је уговорена јединствена накнада, при чему одабрани „пакет услуга“ укључује и одређени број улазница за конференцију, односно VIP долазак (као споредан примаоц који се врши уз примаоц маркетиншких услуга) и право на попуст за куповину додатних улазница за конференцију, месном примаоца маркетиншких услуга сматра се место у којем примаоц услуга има седиште или сталну пословну јединицу ако се примаоц услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем примаоц услуга има седиште, односно место у којем примаоц услуга има пребивалиште или боравиште, независно од тога да ли се конференција одржава у Републици Србији или у иностранству.

За примаоц маркетиншких услуга које се пружају пореском обвезнику у смислу члана 12. Закона, који у Републици Србији има седиште или сталну пословну јединицу (ако се примаоц услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем примаоц услуга има седиште), односно који у Републици Србији има пребивалиште или боравиште, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом, док се за примаоц пружених услуга које се пружају пореском обвезнику у смислу члана 12. Закона, који у иностранству има седиште или сталну пословну јединицу (ако се примаоц услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем примаоц услуга има седиште), односно који у иностранству има пребивалиште или боравиште, ПДВ не обрачунава и не плаћа.

Када су у питању маркетиншке услуге (осим услуге оглашавања) пружене лицу које није порески обвезник, местом промета услуга сматра се место у ком пружалац услуга има седиште или сталну пословну јединицу, ако се промет услуга врши из сталне пословне јединице која се не налази у месту у ком пружалац услуга има седиште, односно место у ком пружалац услуга има пребивалиште или боравиште (члан 12. став 5. ЗПДВ). Међутим, када су у питању услуге оглашавања које се пружају лицу које није порески обвезник, примењује се правило из члана 12. став 6. тачка 7) подтачка (2) ЗПДВ, сходно ком је место промета услуга место седишта, пребивалишта или боравишта примаоца услуга.

Пољопривредници и ПДВ надокнада

Чланом 34. Закона о ПДВ-у прописан је посебан поступак опорезивања за пољопривреднике. Тим законским одредбама уређује се:

- која лица се сматрају пољопривредницима из угла Закона о ПДВ-у;
- право пољопривредника на ПДВ надокнаду по основу испоруке пољопривредних и шумских производа и пољопривредних услуга;
- висина и начин обрачунавања и плаћања ПДВ надокнаде;
- право обвезника ПДВ-а који откупљује пољопривредне и шумске производе и прима пољопривредне услуге на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза;
- могућност пољопривредника да се определи за обавезу обрачунавања ПДВ-а (евидентирање за ПДВ).

Будући да право на ПДВ надокнаду остварују физичка лица која Закон о ПДВ-у дефинише као пољопривреднике, и то искључиво по основу промета пољопривредних и шумских производа и пружања пољопривредних услуга, у наставку текста најпре је појашњено:

1. ко се сматра пољопривредником и
2. шта се сматра пољопривредним и шумским производима, односно пољопривредним услугама, с обзиром на то да ни Законом о ПДВ-у, као ни другим пореским прописима, није уређено шта се сматра пољопривредним и шумским производима, односно пољопривредним услугама.

У трећем поглављу приказани су обрачун ПДВ надокнаде и садржина документа – признанице коју обвезник ПДВ-а издаје приликом откупа пољопривредних добара односно услуга од пољопривредника. Након тога, у четвртном поглављу следе појашњења исплате ПДВ надокнаде, док је у петом поглављу додатно анализиран начин исплате накнаде, као и услови које обвезник ПДВ-а мора да испуни како би исплаћену ПДВ надокнаду имао право да користи као претходни порез. У последњем поглављу представљено је како пољопривредник исказује набавке у обрасцу ПОПДВ.

Одмах је потребно истаћи да се одредбе члана 34. НЕ ПРИМЕЊУЈУ на лица која се баве пољопривредном делатношћу, односно продају по-

љопривредне производе и услуге, а обвезници су ПДВ-а (у систему ПДВ-а су). Та лица немају право на ПДВ надокнаду, него за промет који врше, као и сви други обвезници ПДВ-а, издају ПДВ рачун.

1 Лица која се сматрају пољопривредницима у смислу Закона о ПДВ-у, а имају право на ПДВ надокнаду по основу продаје пољопривредних и шумских производа и пружања пољопривредних услуга

Одредбом члана 34. став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да физичка лица која су власници, закупци и други корисници пољопривредног и шумског земљишта, као и физичка лица која су, као носиоци односно чланови пољопривредног газдинства, уписана у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава (даље: пољопривредници), имају право на надокнаду по основу ПДВ-а (даље: ПДВ надокнада) под условима и на начин одређен наведеним законом.

Према томе, пољопривредницима се, у смислу Закона о ПДВ-у, сматрају **само следећа физичка лица:**

- 1) власници, закупци и други корисници пољопривредног и шумског земљишта;
- 2) носиоци пољопривредних газдинстава и чланови пољопривредних газдинстава.

Документом којим се доказује статус пољопривредника сматра се сваки документ по основу ког физичко лице располаже пољопривредним или шумским земљиштем, односно документ који потврђује статус носиоца или члана пољопривредног газдинства. То су следећа документа:

- 1) за власника земљишта – извод из јавних књига (катастра или земљишних књига), односно власнички лист;
- 2) за закупца земљишта – уговор о закупу;
- 3) за корисника земљишта – уговор о коришћењу земљишта;

добра и услуга, док се део уплате који се односи на ПДВ надокнаду исказује у пољу 7.3 обрасца ПОПДВ.

У поље 7.3 обрасца ПОПДВ уноси се податак о износу плаћене ПДВ надокнаде пољопривреднику. Као и у вези са пољем 7.2, поменути податак односи се на износ плаћене ПДВ надокнаде у пореском периоду, без обзира на то када је извршена набавка добара и услуга. У дато поље уноси се само ПДВ надокнада која је плаћена на текући рачун или рачун штедње (ако је плаћена на другачији начин, надокнада се не сматра ПДВ надокнадом). Такође, у наведено поље уноси се износ плаћене ПДВ надокнаде независно од тога да ли обвезник има право на одбитак претходног пореза. Уз то, у пореском периоду у ком пољопривреднику плати део вредности примљених добара (независно од начина плаћања) и део ПДВ надокнаде која се односи на тај део вредности примљених добара (у новцу – уплатом на текући рачун или рачун штедње) обвезник ПДВ-а исказује те податке у пољима 7.2, 7.3 и 7.4 обрасца ПОПДВ, без обзира на то да ли плаћени износ ПДВ надокнаде жели или не жели да користи као претходни порез.

У поље 7.4 обрасца ПОПДВ уноси се податак о износу ПДВ надокнаде плаћене пољопривреднику која може да се одбије као претходни порез у пореском периоду. Тај податак исказује се у пољу 107 пореске пријаве ПДВ.

У наведеном пољу исказује се износ плаћене ПДВ надокнаде коју обвезник има право да одбије као претходни порез, независно од тога да ли ће то право и искористити у текућем пореском периоду, када је иста плаћена, или неком наредном. Стварни износ ПДВ надокнаде коју ће обвезник користити као одбитак претходног пореза у текућем пореском периоду исказује се у пољу 9а.2 обрасца ПОПДВ. Уколико обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу плаћене ПДВ надокнаде (на пример, набавка пољопривредних добара за репрезентацију), у пољу 7.4 неће исказати податак. Уколико обвезник не жели да користи претходни порез у одређеном пореском периоду, приликом исказивања податка у пољу 9а.2 обрасца ПОПДВ укупан износ који је исказан у пољу 7.4 умањиће за износ који не жели да користи као претходни порез. Последично томе, у пореском периоду у ком обвезник ПДВ-а жели да користи претходни порез по основу ПДВ надокнаде која је плаћена у

неком од претходних пореских периода, приликом исказивања податка у пољу 9а.2 обрасца ПОПДВ, укупан износ који је исказан у пољу 7.4 увећаће за тај износ.

Чињеница је да након извршене набавке пољопривредних добара и услуга некада дође до промене вредности коју је обвезник дужан да плати пољопривреднику, односно долази до повећања или смањења накнаде. У члану 34. Закона о ПДВ-у није прописано поступање обвезника, нити је Правилником о ПДВ-у уређено издавање посебног документа у таквим ситуацијама. Ипак, имајући у виду опште одредбе Закона о ПДВ-у, неспорно је да, када долази до смањења накнаде, обвезник треба да води рачуна о износу плаћене ПДВ надокнаде коју пољопривредник треба да врати обвезнику ПДВ-а, односно у којем износу обвезник ПДВ-а треба да смањи претходни порез који је користио по основу плаћене ПДВ надокнаде.

Међутим, у Корисничком упутству за исказивање података у прегледу обрачуна ПДВ-а – обрасцу ПОПДВ нису дате инструкције у вези са исказивањем исправке одбитка претходног пореза по основу смањења ПДВ надокнаде која може да се користи као претходни порез. При томе, подаци у пољу 7.4, као и у пољу 9а.2 обрасца ПОПДВ, не могу да буду исказани са предзнаком минус. Другим речима, уколико у истом пореском периоду у ком долази до смањења ПДВ надокнаде (и последично корекције – умањења претходног пореза који је коришћен по основу иницијалне исплате ПДВ надокнаде) обвезник користи исплаћену ПДВ надокнаду по другим набавкама од пољопривредника као претходни порез, при чему је тај износ претходног пореза виши од исправке одбитка претходног пореза по основу смањења ПДВ надокнаде, ту исправку одбитка претходног пореза обвезник може да искаже преко поља 9а.2 (као износ претходног пореза који користи по основу исплаћене ПДВ надокнаде по другим набавкама од пољопривредника минус износ исправке одбитка претходног пореза по основу смањења ПДВ надокнаде). У супротном, податак о смањењу претходног пореза по основу смањења ПДВ надокнаде не може да буде исказан у пољу 9а.2, па се као једино решење у том случају уочава да се податак искаже у пољу 8е.4 јер је Корисничким упутством (на стр. 168) прописано да се у том пољу исказује и „смањење износа ПДВ који се може одбити као претходни порез по другом основу”.

Право на одбитак претходног пореза по основу електронске фактуре

Претходни порез је износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује. Порески обвезник приликом подношења ПДВ пријаве за одређени порески период има право на повраћај претходног пореза (разлику између улазног и излазног ПДВ-а), или тај износ може да користи као порески кредит у неком наредном пореском периоду.

Услови за одбитак претходног пореза регулисани су одредбама члана 28. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 138/22 – даље: Закон о ПДВ-у). Од 1. јануара 2005. године и почетка примене пореза на додату вредност суштински се нису мењали услови за одбитак претходног пореза из члана 28. Закона о ПДВ-у у ситуацији када је испоручилац добара или пружалац услуга порески дужник.

Основни, односно суштински услов за одбитак претходног пореза јесте намена примљених добара и услуга за сврхе за које је прописано да право на одбитак претходног пореза може да се користи. Други услов за одбитак претходног пореза може да се окарактерише као формалан, а то је поседовање рачуна испоручиоца добара, односно пружаоца услуга који је издат у складу са Законом о ПДВ-у.

Наиме, с обзиром на то да се од 1. јануара 2023. године захтева издавање електронских фактура у свим случајевима када је реч о промету између два обвезника ПДВ-а, осим за изузетке прописане у Закону о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021, 138/2022 и 92/2023), рачун у папирном облику, односно рачун који је достављен класичним каналима комуникације, примера ради у ПДФ-у путем мејла, готово у потпуности замењује електронска фактура која се издаје, шаље и прима преко Система електронских фактура (даље: СЕФ).

Електронска фактура по основу које постоји право на одбитак претходног пореза

Одредбом члана 28. став 2. тачка 1) Закона о ПДВ-у прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са наведеним законом.

Према одредби члана 28. став 5. Закона о ПДВ-у рачуном из става 2. така 1) тог члана сматра се електронска фактура која је прихваћена, односно за коју се сматра да је прихваћена у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање.

Према томе, обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза на основу електронске фактуре коју је издао други обвезник ПДВ-а са исказаним износом претходног пореза у складу са Законом о ПДВ-у, под условом да је електронска фактура прихваћена, односно да се сматра да је прихваћена у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање.

Наиме, тиме је проширен формалан услов за одбитак претходног пореза, односно није довољно да порески обвезник прими електронску фактуру, већ мора да буде испуњен и услов да је електронска фактура прихваћена, односно да се сматра да је прихваћена у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање.

У складу са Законом о електронском фактурисању, електронска фактура сматра се достављеном у тренутку издавања. Одредбама члана 10. Закона о електронском фактурисању прописана је обавеза примаоца електронске фактуре да провери послату електронску фактуру, као и да је прихвати или одбије у прописаном року, и то засебно за субјекте приватног и за субјекте јавног сектора.

подноси уз пореску пријаву, односно измењену пореску пријаву надлежном пореском органу на обрасцу ПОПДВ.

Одредбом члана 210. став 1. Правилника о ПДВ-у прописано је да се подаци евидентирају на основу извршених трансакција, активности, односно других пословних промена, осим ако тим правилником није друкчије прописано. Наиме, подаци о промету добара и услуга који је обвезнику ПДВ-а извршио други обвезник ПДВ-а или лице које није обвезник ПДВ-а (страно или домаће лице), укључујући и податке о измени накнаде, основице, односно вредности тог промета, евидентирају се на основу рачуна о извршеном промету, измени накнаде, основице, односно вредности тог промета, тј. на основу другог документа којим се доказује пословна промена, осим података о:

- 1) промету добара и услуга за који је порески дужник у складу са Законом о ПДВ-у и измени основице, односно вредности тог промета;
- 2) плаћеном авансу без ПДВ-а, независно од врсте промета;
- 3) смањењу основице и исправци – смањењу ПДВ-а по основу измене/смањења основице за набављена добра, односно примљене услуге за промет за који није порески дужник у складу са Законом о ПДВ-у.

У случају промета за који постоји обавеза издавања рачуна или другог документа који служи као рачун у складу са Законом о ПДВ-у, евиденција се углавном не спроводи на основу других доказа о насталој пословној промени, већ искључиво на основу примљених рачуна или других докумената који служе као рачун у складу са Законом о ПДВ-у.

Обвезник ПДВ-а – прималац добара или услуга исказује податке о износу основице и износу обрачунаог ПДВ-а у пољима 8а.1 и 8а.2 обрасца ПОПДВ за порески период у ком је промет извршен, уколико је до дана сачињавања прегледа обрачуна ПДВ-а и подношења пореске пријаве ПДВ за тај порески период електронска фактура прихваћена, односно сматра се да је прихваћена у складу са прописима о електронском фактурисању, независно од тога да ли је иста издата на дан настанка пореске обавезе или после тог дана.

Пример 1:

■ обвезник ПДВ-а издао је 2. марта 2023. године електронску фактуру за промет услуге кречења за фебруар 2023, што значи да је обвезник ПДВ-а (прималац услуге кречења) примио ту фактуру истог дана преко СЕФ-а;

- обвезник ПДВ-а (прималац услуге кречења и субјект приватног сектора) поднео је пореску пријаву за порески период фебруар 16. марта 2023. године;
- обвезник ПДВ-а (прималац услуге кречења и субјект приватног сектора) до дана подношења пореске пријаве за порески период фебруар прихватио је електронску фактуру.

У складу са Правилником о ПДВ-у прималац услуге у пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ за порески период фебруар исказује податке о основици и обрачунаог ПДВ-у, без обзира на то што је датум издавања електронске фактуре 2. март.

Уколико у приказаном примеру закупац не прихвати електронску фактуру до 15. марта 2023. године, већ неког другог дана у марту, податке о основици и обрачунаог ПДВ-у исказује у пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ за порески период март.

Пример 2:

Како обвезник ПДВ-а да поступи уколико прими електронску фактуру у пореском периоду у ком је пореска обавеза настала, али електронска фактура до дана подношења пореске пријаве за тај порески период није прихваћена, односно не сматра се прихваћеном, тј. да ли обвезник ПДВ-а у том случају податке о основици и обрачунаог ПДВ-у исказује у пољу 8а.1 или 8.2 обрасца ПОПДВ за порески период у ком је електронска фактура примљена, иако у том пореском периоду нема право на одбитак претходног пореза, или ће податке о основици и обрачунаог ПДВ-у исказати у обрасцу ПОПДВ за порески период када је електронска фактура прихваћена?

■ Обвезник ПДВ-а – субјект приватног сектора примио је електронску фактуру 31. децембра 2022. године за промет добара који је извршен 30. децембра.

■ Обвезник ПДВ-а – субјект приватног сектора прихватио је електронску фактуру 19. јануара 2023. године, односно након истека рока за предају пореске пријаве за порески период децембар.

Обвезник ПДВ-а исказаће податке о основици и обрачунаог ПДВ-у у пољу 8а.2 за порески период децембар јер је тада примио електронску фактуру. Податак у пољу 8е.1 неће бити исказан у обрасцу ПОПДВ за порески период децембар јер обвезник нема право на одбитак претходног пореза у том пореском периоду. У пореском периоду јануар, када је електронска фактура прихваћена, обвезник ПДВ-а стиче право на одбитак претходног пореза, па ће тај податак исказати у пољу 8е.1 обрасца ПОПДВ за тај порески период.

Подзаконски акти за утврђивање пореза на имовину за пореску 2024. годину

– рок за доношење је 30. новембар 2023. године –

Порез на имовину уређен је одредбама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/01... и 138/22 – даље: **Закон**). Тај порески облик погађа имовину као манифестацију економске снаге обвезника и плаћа се на непокретности које се налазе на територији Републике Србије, и то на:

- право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари;
- право закупа односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, при чему се правом коришћења стана или куће за становање конституисаним у корист физичког лица сматра право коришћења за период дужи од једне године или на неодређено време, у складу са законом којим се уређује збрињавање избеглица, док се правом закупа стана или куће за становање конституисаним у корист физичког лица сматра право закупа за период дужи од једне године или на неодређено време, за који је прописано плаћање непрофитне закупнине или закупнине која се обрачунава применом прописаних критеријума и мерила у складу са законима којима се уређују становање и одржавање зграда, односно у складу са посебним прописима којима је било уређено становање, који су престали да важе на дан почетка примене закона којим су уређени становање и одржавање зграда, јавна својина, права бораца, војних инвалида и породица палих бораца, збрињавање избеглица, планирање и изградња, као и наука и истраживање;
- право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари, у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта;
- право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина;
- државину непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен;

■ државину непокретности у јавној својини, без правног основа;

■ државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу.

Непокретностима се, у смислу опорезивања порезом на имовину, сматрају земљиште (грађевинско, пољопривредно, шумско и друго) и стамбене, пословне и друге зграде, станови, пословне просторије, гараже и други (надземни и подземни) грађевински објекти, односно њихови делови.

Напомињемо да се саставним делом земљишта сматрају и не опорезују као објекат:

■ стаза и други отворени простор прекривен шљаком, асфалтом, бетоном, плочама или другим чврстим материјалом у нивоу земљишта, отворени простор за паркирање, колски прилаз објекту, отворени полигон – писта за обуку кандидата за возаче и возача, осим линијских инфраструктурних објеката, у складу са законом којим се уређују планирање и изградња;

■ ограда, потпорни зид, степениште изван габарита објекта, вртно сенило до 15 m² основе, вртни базен (укључујући фонтане) површине до 12 m² и дубине до 1 m, надстрешница основе до 10 m², дворишни камин површине до 2 m² и висине до 3 m, сточна јама, септичка јама, плоча за обавештавање површине до 6 m², децје игралиште, споменик и спомен-обележје на површинама јавне намене или на гробљима и гробница.

Саставним делом објекта сматрају се инсталације инкорпорисане у објекат и од објекта до прикључка на мрежу, а ако место прикључка није могуће прецизно одредити, саставним делом објекта сматра се инсталација инкорпорисана у објекат.

Порез на имовину утврђује се за календарску годину применом одредаба Закона, као и одлуке скупштине јединице локалне самоуправе на чијој територији се имовина налази о стопама пореза на имовину, али и других аката које су јединице локалне самоуправе донеле на основу овлашћења из Закона, који су објављени у складу са Законом, односно за које се сматра да су објављени до 30. но-

ности обвезника који не води пословне књиге, које се налазе у најопремљенијој зони, објављује само у случају када ни у зонама ни у граничним зонама од 1. октобра године која претходи текућој години до 30. септембра текуће године није било најмање три промета одговарајућих непокретности. Да би наведени акт био објављен, претпоставка је да је јединица локалне самоуправе објавила одлуку којом је утврђена најопремљенија зона.

Подсећамо на то да је основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге књиговодствена вредност непокретности исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години кад:

- јединица локалне самоуправе до 30. новембра текуће године не објави акт којим утврђује просечне цене одговарајућих непокретности у зонама, односно просечне цене одговарајућих непокретности у најопремљенијој зони (када ни у зони ни у граничним зонама није било промета одговарајућих непокретности у прописаном периоду, јединица локалне самоуправе дужна је да објави просечне цене одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не воде пословне књиге у најопремљенијој зони);
- у зони и граничним зонама није било промета одговарајућих непокретности у прописаном периоду, а у најопремљенијој зони не постоји одговарајућа врста непокретности;
- јединица локалне самоуправе до 30. новембра текуће године не објави акт којим утврђује зоне и најопремљеније зоне (а пре текуће године није донет и објављен акт којим се утврђују зоне и најопремљеније зоне, чија примена није ограничена закључно са текућом годином).

7 Акт о коефицијентима за непокретности у зонама

Ако ни у зонама ни у граничним зонама није било промета одговарајућих непокретности (од 1. октобра године која претходи текућој години до 30. септембра текуће године) јединица локалне самоуправе дужна је да објави просечне цене одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не воде пословне књиге, и то у зони која је, према одлуци надлежног органа те јединице локалне самоуправе, утврђе-

на као најопремљенија. Тада обвезници који воде пословне књиге, за потребе утврђивања основице пореза на имовину, просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге у најопремљенијој зони множе са коефицијентима које утврди јединица локалне самоуправе актом надлежног органа за сваку зону на својој територији, који не могу да буду већи од:

- 1,00 – за непокретности у најопремљенијим зонама;
- 0,80 – за непокретности у зонама које се у тој јединици локалне самоуправе граниче са најопремљенијим;
- 0,40 – за непокретности у зонама сеоских насеља;
- 0,30 – за непокретности у зонама изван сеоских и градских насеља;
- 0,60 – за остале зоне у тој јединици локалне самоуправе.

Наведене коефицијенте примењују само обвезници који воде пословне књиге за потребе утврђивања основице пореза на имовину, и то искључиво када ни у граничним зонама није било промета од 1. октобра године која претходи текућој години до 30. септембра текуће године.

Уколико јединица локалне самоуправе до 30. новембра текуће године не објави коефицијенте за непокретности у зонама или их утврди преко максималног износа, основица пореза на имовину утврдиће се применом, Законом прописаних, максималних коефицијената за непокретности у одговарајућој зони. Примера ради, коефицијент непокретности у зонама сеоских насеља, чијом применом се утврђује основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге у случају када ни у зони ни у граничним зонама није било најмање три промета одговарајућих непокретности од 1. октобра године која претходи текућој години до 30. септембра године која претходи години за коју се утврђује порез, не може да буде већи од 0,4. Уколико је нпр. одлуком јединице локалне самоуправе, која је објављена до 30. новембра текуће године (на начин на који се објављују општи акти те јединице локалне самоуправе), за непокретности у зони сеоских насеља прописан коефицијент који износи 0,8, пореска основица за непокретности обвезника који води пословне књиге у тој зони утврђује се применом коефицијента 0,4.

Основни елементи принудне наплате пореза – у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији –

У Закону о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласнику РС” бр. 80/2002... и 138/2022 – даље: ЗПППА) значајна пажња придаје се принудној наплати пореза, уз посебан нагласак на списак имовине из које порески органи могу да наплате дуговани порез, а све у циљу повећања ефикасности поступка принудне наплате пореза и споредних пореских давања.

1 Обезбеђење наплате пореза

Наплата пореза, у смислу ЗПППА, може да буде редовна или принудна, при чему се принудна наплата пореза спроводи када доспела пореска обавеза није намирена до истека рока доспелости пореске обавезе. Одредбе о наплати пореза примењују се и на наплату споредних пореских давања, осим ако је поменути закон друкчије прописано.

Пореске обвезнике треба подсетити на то да, сагласно члану 66. ЗПППА, ради обезбеђења наплате пореза који није доспео за наплату, али који није утврђен, или је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату, **Пореска управа решењем може да установи привремене мере за обезбеђење наплате**. Решење које се у том случају доноси садржи и образложење због чега Пореска управа сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети, односно онемогући наплату недospelог пореза, при чему се оно истовремено доставља пореском обвезнику и надлежним регистрима, чиме постаје извршно. Привремене мере су, у смислу наведене законске одредбе, заложна права на:

- покретним стварима,
- непокретностима,
- новчаним средствима и
- потраживањима пореског дужника.

Привремене мере трају до наплате пореза ради чијег су обезбеђења установљене или до момента када порески обвезник пружи одговарајуће обезбе-

ђење пореске обавезе (нпр. хипотека на непокретности пореског обвезника, залога на покретним стварима пореског обвезника, неопозива банкарска гаранција, јемство другог лица које је власник имовине, трасирана меница). Ту је веома важно нагласити да је одредбом члана 66. став 2. ЗПППА прописано да решење којим су установљене привремене мере за обезбеђење наплате **садржи и образложење** због чега Пореска управа сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети, односно онемогући наплату доспелог пореза. Стога је незаконито решење пореских органа о установљавању привремене мере за обезбеђење наплате које не садржи разлоге да постоји опасност онемогућавања наплате пореза – јер то представља битну повреду правила пореског поступка.

У другом случају, ради обезбеђења наплате пореза, Пореска управа решењем може да установи претходну меру обезбеђења наплате пореза, као што је:

- забрана располагања, отуђења и оптерећења покретних ствари или
- забрана располагања, отуђења и оптерећења непокретности или стварних права на непокретности уписаних у јавну књигу.

Решење о установљавању претходне мере обезбеђења наплате пореза истовремено се доставља пореском обвезнику и надлежним регистрима, чиме постаје извршно. Претходна мера обезбеђења наплате пореза траје до уписа заложног права у регистар покретних ствари, односно регистар непокретности, односно до наплате пореза у целисти.

Против оба наведена решења о установљавању претходне мере обезбеђења наплате пореза порески обвезник може да изјави жалбу, али она не одлаже извршење.

У трећем случају, осим наведених мера, **Пореска управа може (члан 71):**

1) да пре доспелости пореске обавезе пореском обвезнику пошаље **подсетник** писаним или електронским путем, као и СМС поруком, односно на други начин, када је то могуће, да пореску обавезу плати

везнику не достави решење по жалби, односно док првостепени порески орган не поступи по налогу другостепеног органа.

Изузетно од наведених основа, поступак принудне наплате може да се прекине и ако порески обвезник са закашњењем поднесе захтев за одлагање плаћања пореза, под условом да се ради о одлагању које је предвиђено чл. 73, односно чланом 74б ЗПППА.

У свим наведеним случајевима прекида поступка принудне наплате Пореска управа доноси закључак о прекиду поступка принудне наплате, који се доставља и организацији која спроводи принудну наплату са рачуна. При томе, прекид не утиче ни на заложно право ни на увећање пореског дуга.

У пракси је постављено и питање да ли промена података у Агенцији за привредне регистре која се односи на промену оснивача представља основ за прекидање поступка принудне наплате код пореског обвезника. У вези са тим питањем најпре треба имати у виду да Пореска управа додељује пореским обвезницима ПИБ, као јединствени и једини број правног лица за све јавне приходе, који се задржава до престанка постојања. Наведено је већ и да се поступак принудне наплате прекида ако Пореска управа покрене стечајни поступак против пореског обвезника, када се у том поступку утврди да порески обвезник нема имовину из које порески дуг принудном наплатом може да се намири. Према томе, промена података у Агенцији за привредне регистре која се односи на промену оснивача не представља основ за прекидање поступка принудне наплате. Наиме, ако се у конкретном случају ради о ситуацији која подразумева да је код пореског обвезника против којег је покренут поступак принудне наплате извршена промена података, и то промена чланова – оснивача у Регистру при-

вредних субјеката који води Агенција за привредне регистре, то не представља основ за прекидање поступка принудне наплате према том пореском обвезнику (Мишљење Министарства финансија бр. 430-00-66/2015-04 од 1. 7. 2016. године).

Обустава поступка принудне наплате

Сагласно члану 80. ЗПППА поступак принудне наплате обуставља се:

1) Ако је пореска обавеза поништена.

У датом случају заложно право престаје у складу са ЗПППА, а мере уновчавања се укидају и имовина враћа пореском обвезнику.

2) Ако порески обвезник накнадно плати дуговану обавезу, укључујући настале трошкове и износ увећања пореског дуга.

У наведеним случајевима Пореска управа издаје решење о обустави поступка принудне наплате, које се доставља и организацији која спроводи принудну наплату са рачуна.

Посебан случај када се преиспитује могућност принудне наплате јесте ситуација када се исказују „права трећих лица”. Наиме, према одредбама члана 85. ЗПППА, треће лице, осим члана домаћинства пореског обвезника, које тврди да има право на ствари која је предмет поступка принудне наплате, које би спречило продају имовине, може да поднесе излучну тужбу надлежном суду. Суд може да наложи прекид или обустављање спровођења одређене мере у току поступка принудне наплате на предметној ствари, а ако поменуто треће лице пружи доказ да има право на ствари која је предмет принудне наплате, Пореска управа може да прекине, односно обустави примену мера принудне наплате над тим предметом.

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене уставне, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилашу и грује информације иишише нам на: office@ingpro.rs или нас йозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Жељко Албанезе

Иновирани су поступци за подношење пријаве при коришћењу портала ЦРОСО за послодавце – обвезнике плаћања доприноса

Увод

Централни регистар обавезног социјалног осигурања (даље: Централни регистар) обавестио је све кориснике да су од 22. 9. 2023. године у примени нове верзије Портала за обвезнике, Портала за физичка лица и Портала за приватне судске извршитеље. Нове верзије наведених портала захтевале су и нова корисничка упутства за њихово коришћење, па су у наставку приказане основне напомене које се односе на приступ и коришћење портала за обвезнике плаћања доприноса – правна и физичка лица у поступку пријављивања запослених на осигурање. Пре тога, подсећамо да на порталу ЦРОСО, у складу са законом, обвезник плаћања доприноса, односно његов законски заступник или овлашћено лице може да:

- 1) унесе нове и измени постојеће податке који се односе на кориснички налог;
- 2) подноси пријаве, одјаве, односно промене на обавезно социјално осигурање за своје запослене, као и лица осигурана преко њих, у складу са законом;
- 3) прегледа податке за своје запослене за период осигурања код датог обвезника плаћања доприноса.

1 Приступ порталу Централног регистра

Сагласно важећим прописима својство осигураника утврђује се на основу јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, која се подноси преко портала Централног регистра. На основу јединствене пријаве осигураник се региструје у Централном регистру ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености. Јединствена пријава подноси се преко портала Централног регистра у електронском облику, с тим што се подносиоцу јединствене

не пријаве обезбеђује приступ информационом систему.

Пре свега, за наведену пријаву послодавац, као подносилац, мора да има одговарајућу опрему. Имајући у виду да је портал Централног регистра веб-апликација, да би се користио, неопходно је да послодавац на рачунару има инсталиран неки од веб-претраживача, при чему су препоручени:

- *Google Chrome*,
- *Mozilla Firefox* (за који је потребно ручно додати изузетак (енг. *exemption*) да би могло да се приступи порталу),
- *Opera*,
- *Internet Explorer* и
- *Microsoft Edge*.

За приступ порталу Централног регистра неопходно је:

- а) да лице буде овлашћено за рад на порталу Централног регистра (односно да има креиран и активиран кориснички налог са барем једном корисничком ролем/привилегијом за рад);
- б) да корисник, за потребе идентификације и електронског потписивања докумената на порталу Централног регистра, поседује квалификовани електронски сертификат, издат од стране сертификационог тела, као и инсталиран њему одговарајући *middleware* (програм који се добија уз сертификат од издаваоца сертификата), који је у складу са оперативним системом (мисли се на број бита ОС);
- в) да се пре покретања веб-претраживача обавезно инсталира апликација сертификационог тела које је издало сертификат, као и апликација *Security Tray*, која се преузима са сајта Централног регистра, и то за 32-битни *Windows* линк или за 64-битни *Windows*, с тим што детаљно упутство за инсталацију обавезне компоненте за рад *Security Tray* може да се преузме са сајта Централног регистра.

Након извршених неопходних подешавања може да се покрене поступак приступа порталу Централног регистра преко директног линка <https://portal.croso.gov.rs/criscr>.

Напомене:

а) Препорука ја да се датум почетка осигурања, због исправног форматирања, уноси преко календара доступног с десне стране поља за унос.

б) Поље 15 је закључано и не може да се мења на овој страни. Основ осигурања је могуће мењати једино одустајањем и повратком на претходну маску.

в) Такође, поља 16 и 17 бирају се из падајуће листе користећи уграђене филтере (започнете унос нпр. занимања, а систем у падајућој листи испод нуди занимања која одговарају задатом филтеру).

г) Трајање ангажовања, уколико је реч о ангажовању на одређено време, представља обавезно поље за унос, а попуњава се у целим бројевима (месецима), без децимала, односно броја дана.

д) Радно време уноси се са једном децималом у складу са бројем радних сати из уговора о раду (мора да се води рачуна о томе да је за пунолетна лица максимум 40 радних сати недељно, док је за лица млађа од 18 година максимум 35 радних сати недељно).

ђ) Код опције „Запослен код више послодаваца” вредност „ДА” обележава се уколико је осигураник радно ангажован код другог обвезника са непуним радним временом.

3. Подаци о обвезнику плаћања доприноса – део пријаве у ком се налазе подаци везани за конкретног послодавца – обвезника плаћања доприноса (назив и седиште, адресни подаци, подаци о пословним јединицама – назив пословне јединице и адреса, делатност, ПИБ и МБР обвезника). Матични подаци о обвезнику не могу да се мењају од стране овлашћеног/их лица (тачке 25, 27, 28, 29, односно 30 и 31 за пољопривредна газдинства), већ се то спроводи аутоматски, путем сервиса, у законом предвиђеном поступку, у организацијама надлежним за њихову регистрацију (АПР и Пореска управа).

Корисник/овлашћено лице послодавца у датом делу има могућност измене само у погледу места рада/огранака или издвојеног места јединице (односно увођења нове и/или избора постојеће пословне јединице обвезника), и то поља под тачком 26, као и уноса друге имејл-адресе (на коју ће пристизати обавештења везана за пријаву) под тачком 33.

Избор пословне јединице може да се изврши претрагом већ унетих пословних јединица (тада ће се аутоматски попуњити поља везана за адресне податке пословне јединице). У случају да пословна јединица не постоји, потребно је „чекирати” квадрат поред поља *Нова пословна јединица*. На тај начин „откључавају” се поља за адресне податке у оквиру тачке 26: *Седиште пословне јединице*. Напомињемо

да се унос нове пословне јединице спроводи кроз регистрацију прве пријаве запосленог у тој пословној јединици.

Напомене:

а) Приказани подаци су подаци из последње активне пријаве на осигурање.

б) Поље које има црвени кружић са ускличником мора да буде попуњено (корисник се обавештава поруком исписаном црвеним текстом у заглављу радног прозора о обавези попуњавања следећег поља).

в) У овом сегменту обавезно је и поље 33: *Имејл*, у које треба уписати радну имејл-адресу подносиоца пријаве (на ту адресу биће послато обавештење са М-А обрасцем за пријаву, будућу одјаву или обавештење о системски генерисаној програмској одјави), с тим што је препорука да имејл-адреса буде неперсонализована, односно да гласи нпр. `kadrovi@mail_domen.rs` или `HR_naziv_obveznika@mail_domen.rs`.

г) Последња секција пријаве *Докази* садржи списак докумената која се прилажу уз пријаву и која у предвиђеном облику морају да буду архивирана у персоналном досијеу запосленог, а на захтев презентирана надлежним органима. Понуђена документа лоцирана су у левом правоугаонику „Докази – Потребни докази”, одакле се пребацују у правоугаоник „Поднети докази”.

Када су сва поља попуњена, а накнадном провером установљено да су сви унети подаци тачни, кликом да дугме „Региструј” почиње процес уписа пријаве у систем. Уколико је пријава поднета тако да је немогућа коегзистенција више пријава истовремено (рад код више послодаваца „НЕ”, односно пун недељни фонд радних сати), систем ће избацити упозорење да ће бити „програмски одјављене” све постојеће активне пријаве (истог или нижег приоритета основа осигурања). Уколико се потврди унос, прелази се на „дијалог” за потписивање поднете пријаве уносом ПИН-а сертификата овлашћеног лица са чијим је сертификатом уређена пријава. Уколико је све у реду, у радном прозору појавиће се ПДФ приказ М-А обрасца пријаве.

Напомена: Уколико се примети грешка у уносу података у пријави након што је унета у базу Централног регистра, односно снимљена, пријаву је могуће сторнирати до краја дана који је наведен у пољу 14: Датум почетка осигурања. Након истека тог рока, сторнирање погрешно поднете пријаве/промене/одјаве могуће је само на шалтерима надлежних филијала РФПИО или РФЗО.

Исплате и порески третман примања која ученици остварују као материјално и финансијско обезбеђење у дуалном образовању

Последњим изменама Закона о дуалном образовању (објављеним у „Службеном гласнику РС” број 73/2023) проширене су одредбе о финансијском обезбеђењу ученика, па су укупне одредбе о тако важном аспекту дуалног образовања за ученике представљене у наставку.

1 Материјално обезбеђење ученика

Најпре је важно подсетити на то да, сагласно члану 33. Закона о дуалном образовању („Сл. гласник РС” бр. 101/2017, 6/2020 и 76/2023 – даље: Закон), **ученику који обавља учење кроз рад послодавац обезбеђује:**

- 1) средстава и опрему за личну заштиту на раду;**
- 2) накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад – највише у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико није обезбедио сопствени превоз, односно уколико није на други начин обезбеђен;**
- 3) накнаду трошкова исхране у складу са својим општим актом („топли оброк”);**
- 4) осигурање за случај повреде током учења кроз рад код њега, уколико није обезбеђен на други начин.**

У случају да не обезбеди било које од наведена четири права ученику, новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај послодавац – правно лице или предузетник, а новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице код послодавца.

Такође треба имати у виду да је Законом утврђено и да послодавац **може да обезбеди** ученику и покриће трошкова смештаја и исхране у ученичком дому. Дакле, то је могућност, а не и обавеза послодавца код којег се обавља учење уз рад.

2 Финансијско обезбеђење

Према иновираним члану 34. Закона, ученик који обавља учење кроз рад има право на финансијско обезбеђење, односно накнаду за учење кроз рад. Према тим законским одредбама накнада за учење кроз рад исплаћује се:

- по сваком сату проведену на учењу кроз рад;
- у нето висини од најмање 70% од минималне цене рада у складу са законом;
- једном месечно, најкасније до краја текућег месеца за претходни месец;
- на терет послодавца.

Уз све то, **потребно је имати у виду и нове одредбе члана 6. Закона**, према којима се учење кроз рад реализује, у складу са школским календаром, током школске године најдуже осам сати дневно, односно највише 24 сата недељно, а изузетно може и до 30 сати недељно ако се реализује у блоку.

Новим одредбама у члану 34. Закона дата је могућност послодавцима да накнаду за учење кроз рад исплаћују и у различитим износима по годинама школовања, сходно нивоу знања ученика, и то у распону од најмање 30% од минималне цене рада по сату нето, па навише, с тим што укупна накнада за учење кроз рад, исплаћена на нивоу образовног профила, мора да износи најмање 70% од минималне цене рада по сату нето, исплаћене за тај период. Тиме се омогућава да послодавац исплаћује накнаду за учење кроз рад у различитим износима по годинама школовања, спрам знања ученика, с тим што и даље укупан износ накнаде за учење кроз рад на нивоу образовног профила мора да буде најмање 70% од минималне цене рада по сату нето.

3 Висина накнаде за учење кроз рад

Као што је већ речено, нето накнада ученицима за учење кроз рад износи најмање 70% од минималне цене рада. Ако се зна да минимална цена рада за 2023. годину износи 230,00 динара по радном часу,

ЗАРАДЕ

послодавац га не пријављује на обавезно осигурање у ЦРОСО нити му тече пензијски стаж. Тек ако се, на пример, ученик повреди на раду, послодавац је у обавези да га пријави на осигурање у складу са Уредбом о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, јединственим методолошким принципима и јединственом кодексу шифара за унос података у Јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС” бр. 132/2021). Тада је основ осигурања „повреда на раду”, а датум почетка осигурања датум настанка повреде на раду. Јединствена пријава подноси се на порталу Централног регистра у електронском облику, чија је спољна форма дата на обрасцу М, уз који се подноси оцена лекарске комисије, као доказ о насталој повреди.

5 Обрачун новчане накнаде ученику

Наведено је већ да **ученик** за време учења кроз рад остварује нето накнаду за 2023. годину у износу од најмање 161,00 динар (70% од минималне цене рада од 230,00 дин.) по сваком сату проведеном на учењу кроз рад, као и да се на њу не плаћа порез,

али се плаћају доприноси за ПИО од 4% и доприноси за здравствено осигурање од 2%.

У наредној табели приказан је примера обрачуна накнаде за учење кроз рад и припадајућих доприноса:

Ред. бр.	Позиција	Ученик
1.	Нето износ уговорене накнаде за 90 ч. рада (170,00 дин. по сату x 90 сати)	15.300,00
2.	Основица за обрачун доприноса	15.300,00
3.	Допринос за ПИО (4% x ред. бр. 3)	612,00
4.	Допринос за здравствено осигурање (2% x ред. бр. 3)	306,00

У датом примеру ученик у месецу има 90 часова учења кроз рад, с тим што по часу остварује накнаду од 170,00 динара нето (што је 74% од минималне цене рада од 230,00 дин.), чиме је испуњен законски услов да поменути накнада износи нето најмање 70% од важеће минималне цене рада.

Пре плаћања пореских обавеза послодавац је дужан да поднесе образац ППП-ПД, уз коришћење ШВП 1 05 620 00 0. За дати пример поменути образац попуњен је на следећи начин:

ШВП	Бр. дана	Бр. сати	Ф. сати	Бруто приход	Основ. за порез	Порез	Основ. за допр.	ПИО	ЗДР	НЗС
3.6	3.7	3.8	3.8а	3.9	3.10	3.11	3.12	3.13	3.14	3.15
1 05 620 00 0				0	0	0	15.300	612	306	0

Књижење накнаде ученику приказано је по **Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.**

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	525	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	15.300,00	
	465	Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима		15.300,00
- обавеза за накнаду ученику				
2.	465	Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	15.300,00	
	241	Текући рачун		15.300,00
- за исплату накнаде ученику				

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
3.	556	Трошкови доприноса	918,00	
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		612,00
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		306,00
- обрачун доприноса				
4.	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	612,00	
	489	Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	306,00	
	241	Текући рачун		918,00
- плаћање доприноса				

Мр Жељко Албанезе

Реализација програма подстицања запошљавања младих „Моја прва плата” у 2023. години

1 Основне информације

1.1 Расписан је нови јавни позив

Национална служба за запошљавање (даље: Национална служба) расписала је 10. октобра 2023. године **јавни позив за реализацију Програма подстицања запошљавања младих „Моја прва плата”**, којим су ближе дефинисани услови учешћа и начин пријављивања послодаваца и незапослених лица (даље: Јавни позив). Јавни позив је доступан на сајту Националне службе (www.nsz.gov.rs). Програм ће и у новом циклусу омогућити да се до 10.000 младих средњег и високог образовања, до навршених тридесет година живота, без радног искуства, оспособи за самосталан рад на конкретним пословима. У наставку је размотрено шта је предвиђено за тај програм у наредном – **четвртном циклусу**.

1.2 Основне информације о Програму

Програм подстицања запошљавања младих „Моја прва плата” (даље: Програм), у складу са Уредбом о Програму подстицања запошљавања младих „Моја прва плата” („Сл. гласник РС” бр. 107/2020, 79/2021, 92/2022 и 83/2023), подразумева оспособљавање незапосленог за самосталан рад, односно праксу на пословима код послодавца у циљу стицања знања, вештина и компетенција за рад.

Програм се реализује **без заснивања радног односа**.

У Програм се укључују незапослена лица са најмање средњим образовањем и без радног искуства стеченог на пословима у оквиру нивоа образовања на којима ће се оспособљавати. Изузетно, у Програм могу да се укључе и лица која имају радно искуство краће од шест месеци, стечено на пословима у оквиру нивоа образовања на којима ће се оспособљавати.

Трајање Програма је девет месеци. Током трајања Програма Национална служба за запошљавање:

- 1) ангажованим лицима на име новчане накнаде исплаћује средства у укупном месечном износу од:
 - 28.000,00 динара за лица која се оспособљавају са средњим образовањем,
 - 34.000,00 динара за лица која се оспособљавају са високим образовањем;
- 2) врши обрачун и уплату доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести, у складу са законом.

Поред наведеног износа, послодавац ангажованим лицима може да исплати додатна средства, која на месечном нивоу не могу да буду већа од износа који исплаћује Национална служба за запошљавање. На додатни новчани износ који уплаћује послодавац, у складу са Законом о порезу на доходак грађана, плаћа се порез на друге приходе по стопи од 20%.

У вези са исплатом ангажованим лицима по Програму потребно је нагласити да се ради о новчаној накнади, дакле не о заради, пошто по Програму нема заснивања радног односа. Наведени износи су на месечном нивоу, дакле за присутност на раду током целог месеца, **на пример** за присутност у 21 радни дан у децембру 2023. године (31 дан - 5 недеље - 5 субота). Ако корисник Програма са високим образовањем у децембру има 15 дана рада, обрачунаће му се сразмерни износ новчане накнаде у односу на могућ пун број дана рада, односно: Новчана накнада за петнаест дана рада = $(34.000 \text{ дин.} : 21) \times 15 = 24.286$ динара.

Новчана накнада се сваког месеца утврђује у нето износу јер на њу нема обрачуна пореза ни доприноса за обавезно социјално осигурање. Предвиђено је само да корисник Програма остварује право на уплату доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести, који се обрачунавају у висини од 4,00% за пензијско

5) Приликом попуњавања пореске пријаве за лица укључена у програм потребно је користити шифру прихода 611 из Каталога врсте прихода Правилника о пореској пријави за порез по одбитку.

У складу са поменутиим обавештењем Национална служба приказала је и пример обрачуна додатне исплате кандидату:

Пример: Обрачун пореза на додатна средства која исплаћује послодавац кандидату укљученом у програм „Моја прва плата“

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Нето износ додатних средстава	16.800,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,84
3.	Бруто износ додатних средстава (16.800 : 0,84)	20.000,00
4.	Нормирани трошкови (ред. бр. 3 x 20%)	4.000,00
5.	Основица за порез (ред. бр. 3 - ред. бр. 2)	16.000,00
6.	Порез (ред. бр. 5. x 20%)	3.200,00
7.	Укупан трошак послодавца (ред. бр. 1 + ред. бр. 6)	20.000,00

Основни порески подаци за исплату додатних средстава кориснику Програма:

- стопа пореза на доходак 20%;
- нормирани трошкови 20%;
- коефицијенти за прерачун 0,84;
- основица пореза: бруто приход умањен за нормиране трошкове;
- уплатни рачун: 840-4848-37;
- напомене за попуњавање обрасца ППП-ПД:
 - а) ШВП – ознака примаоца прихода за резидента је увек 11, а за нерезидента 06,
 - б) ОВП 611,
 - в) МФП – не уносе се подаци.

Редакција

Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника

Исплата дневница за службени пут лицима која нису запослена у удружењу

Питање: Човек у невољи (енг. *People in Need* – ПИН), представништво страног удружења из Београда, као невладина хуманитарна организација са седиштем у Прагу, Чешка Република, организује студијску посету (семинар) Прагу лицима која нису запослена у ПИН-у, која ће трајати пет дана. У оквиру програма унапређења пружања социјалних услуга на општинском нивоу ПИН намерава да поведе представнике институција и цивилног друштва из три општине јужне Србије са којима раде на пројекту донираном од стране ЦССФ-а већ две године. Смештај и превоз за та лица платиће (ПИН) из Београда правном лицу (туристичкој агенцији), која ће организовати авионски превоз (Београд–Праг–Београд) и трансфер до и од аеродрома, као и смештај у Прагу. Физичким лицима

која ће присуствовати семинару треба да уплатимо износ од 26.000 динара нето по особи, као џепарац (дневница), да покрију трошкове obroка и градског превоза у Прагу. Коју пореску обавезу имамо у вези са превозом и смештајем, као и уплатом накнаде (дневница) од 26.000, за физичка лица (незапослена) која се упућују из Србије у Чешку да присуствују семинару?

Одговор: У конкретној ситуацији на „дневницу“ се примењује чл. 85. ст. 1. т. 13) ЗПДГ, по ком су други приходи накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, осим прихода из тачке 11) наведеног става (награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко 16.666 динара годишње, остварена од једног исплатиоца). Дакле, обрачунава се порез по стопи од 20%, уз примену нормираних трошкова од 20%. Доприноси се не плаћају.

100a став 1. тачка 3) ЗПДГ самоопорезивањем се утврђује и плаћа порез на приходе које исплаћује исплатилац који није правно лице, предузетник, предузетник паушалац или предузетник пољопривредник, по основу прихода од издавања непокретности и давања у закуп покретних ствари. Другим речима, обрачун се спроводи у свему као када се у улози закуподавца налази домаће физичко лице, што је подробније појашњено у чланку „Остваривање прихода од непокретности и њихово опорезивање”, у броју 7-8/2019, на стр. 145.

Пореска пријава на обрасцу ПП ОПО подноси се, у складу са Правилником о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица, као пореског обвезника, у року од тридесет дана од дана остваривања прихода. **Дакле, уколико се закупнина плаћа на месечном нивоу, приход је остварен на месечном нивоу, па се пореска пријава подноси за сваки остварени приход (месечно).**

У складу са чланом 3. став 4. наведеног правилника, нерезидентни обвезник преко пореског пуномоћника, одређеног у складу са прописима којима се уређују порески поступак и пореска администрација, подноси пореску пријаву у писменом облику организационој јединици Пореске управе надлежној за територију на којој је место остваривања прихода, односно боравиште обвезника, односно пребивалиште или седиште пореског пуномоћника. У складу са чланом 14. ЗПППА пуномоћника пореског обвезника (даље: порески пуномоћник) представља физичко, односно правно лице, резидент Републике, које у границама добијеног пуномоћја, у име и за рачун пореског обвезника, извршава послове у вези са пореским обавезама обвезника (прима пореске акте, подноси пореске пријаве, плаћа порез и др.).

Порески обвезник физичко, односно правно лице – нерезидент Републике (даље: нерезидент) који нема сталну пословну јединицу на територији Републике, односно који остварује приходе или стиче имовину на територији Републике ван пословања своје сталне пословне јединице, дужан је да у року од десет дана од дана почетка остваривања прихода, односно стицања имовине подложне опорезивању на територији Републике, обавести Пореску управу у седишту о лицу које је његов порески

пуномоћник. Форма обавештења Пореске управе о лицу које је порески пуномоћник нерезидента РС није посебно прописана, па се из тог разлога подноси у слободној форми, при чему је препоручљиво да садржи следеће податке:

- пун назив правног или физичког лица власника непокретности;
- адресу са местом седишта или пребивалишта;
- земљу седишта или пребивалишта;
- за правно лице регистрациони број додељен у матичној држави;
- за физичко лице број путне исправе;
- врсту непокретности и адресу на којој се налази;
- истоврсне податке о лицу које је његов порески пуномоћник (ако је правно лице: пун назив са адресом седишта, ПИБ и име и презиме законског заступника, а ако је физичко лице: име, име једног од родитеља и презиме, пуна адреса становања и ЈМБГ).

Наведено обавештење треба да буде оверено апостилом јавног бележника земље из које је лице које даје пуномоћје. Уколико нерезидент РС Пореској управи достави наведено обавештење које није на језику и писму који су у службеној употреби у Србији, Пореска управа ће нерезиденту одредити рок, који не може да буде краћи од пет дана, у ком ће бити обавезан да достави оверен превод обавештења на српски језик. Да би се избегло претходно наведено поступање Пореске управе, наша је препорука да нерезидент РС обавештење о лицу које је његов порески пуномоћник на енглеском или језику земље из које је нерезидент достави пореском пуномоћнику, који ће да га преведе на српски језик код овлашћеног судског тумача за језик на ком је и написано, као и да оригинал и оверени превод заједно преда у Централну Пореску управу.

Према одредби члана 28. став 4. ЗПППА, нерезидентно физичко лице из члана 27. ст. 2. т. 7) ЗПППА подноси пријаву за регистрацију седишту Пореске управе. По извршеној регистрацији Пореска управа издаје пореском обвезнику доказ о извршеној регистрацији (члан 28. став 9. ЗПППА). Другим речима, имајући у виду да је наведено лице, као порески обвезник, дужно да има ПИБ, преко пореског пуномоћника подноси пријаву за регистрацију (захтев за добијање ПИБ) седишту Пореске управе (Пореска управа – Централна, Београд, Саве Машковића 3–5).

ПС

Календар пореских и других обавеза за новембар 2023. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Уредба о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 10 – 31. 10. 2023.	15. 11. 2023.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 10 – 31. 10. 2023. 1. 11 – 15. 11. 2023.	15. 11. 2023. 30. 11. 2023.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 10 – 31. 10. 2023.	најраније 20. 11. 2023.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 10 – 31. 10. 2023.	најраније 20. 11. 2023.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 10 – 31. 10. 2023.	најраније 20. 11. 2023.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о порезу на додату вредност			
Правилник о порезу на додату вредност			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 10 – 31. 10. 2023.	10. 11. 2023.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 10 – 31. 10. 2023.	15. 11. 2023.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење захтева за рефакцију ПДВ-а традиционалним црквама и верским заједницама на обрасцу РЕФ 3	јул – септембар 2023. године	29. 11. 2023.	Рок за подношење захтева је 60 дана од истека календарског тромесечја у коме је извршено плаћање рачуна за набављена добра и услуге у Републици Србији, односно плаћен ПДВ за увоз добара у Републику Србију.

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Ојис	Период	Рок	Основ	Ојис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 10 – 31. 10. 2023.	10. 11. 2023.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање				
Ојис	Период	Рок	Основ	
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 10 – 31. 10. 2023.	15. 11. 2023.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање	
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 10 – 31. 10. 2023.	30. 11. 2023.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање	
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 10 – 31. 10. 2023.	15. 11. 2023.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање	

Закон о порезима на имовину				
Ојис	Период	Рок	Основ	
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	октобар–децембар 2023.	14. 11. 2023.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државину непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен, државину непокретности у јавној својини без правног основа, државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу	

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћујуку („Сл. јласник РС“ бр. 18/2016; аушћеншћично шјумачење – 95/2018) јројисано је да, ако јоследњи дан рока јада на дан када ојан не ради, рок исћиче када јројшћекне јрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 10. 2023. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2023. године	24. 3. 2023.	114.228,00	82.769,00
Фебруар 2023. године	25. 4. 2023.	112.212,00	81.359,00
Март 2023. године	25. 5. 2023.	117.669,00	85.485,00
Мај 2023. године	25. 7. 2023.	118.992,00	86.220,00
Јун 2023. године	25. 8. 2023.	118.025,00	85.539,00
Јул 2023. године	25. 9. 2023.	115.664,00	83.781,00
Август 2023. године	25. 10. 2023.	118.918,00	86.112,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **35.025 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **500.360 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2023. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	176	230	40.480,00	54.648,79
Фебруар	160	230	36.800,00	49.399,14
Март	184	230	42.320,00	57.273,61
Април	160	230	36.800,00	49.399,14
Мај	184	230	42.320,00	57.273,61
Јун	176	230	40.480,00	54.648,79
Јул	168	230	38.640,00	52.023,97
Август	184	230	42.320,00	57.273,61
Септембар	168	230	38.640,00	52.023,97
Октобар	176	230	40.480,00	54.648,79
Новембар	176	230	40.480,00	54.648,79
Децембар	168	230	38.640,00	52.023,97

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времену рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а најкасније до 5. у наредном месецу.

Месец у 2023. години	Износ учешћа
Јануар	54.000,50
Фебруар	57.657,50
Март	57.114,00
Април	56.106,00
Мај	58.834,50
Јун	57.815,50
Јул	59.496,00
Август	59.012,50
Септембар	57.832,00
Октобар	59.459,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2023. године до 31. јануара 2024. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 12.544 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец август 2023. године објављена је 25. 10. 2023. и износи 118.918 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 12.544 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 128.198 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 7.529 динара нето. На износ до 7.529 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА